

№ 226.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sr. św. Aniołów stróżów.
Czw. św. Kandyda.
Piąt. św. Franciszka Ser
Sob. św. Placyda M.
Niedz. NMP. Różańcow.
Pon. św. Marka.
Wt. św. Pelagii.

Wschód słońca godz. 6 m. 03
Zachód słońca godz. 5 m. 35
Dług. dnia godz. 11 m. 32
Ubyło „ godz. 5 m. 12

CENA PRENUMERATY:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 6 k. —
Półrocznie „ 3 „ —
Kwartalnie „ 1 „ 50
Miesięczn. „ „ 50
Odnośnienie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 3 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 7 kop. 40
Półrocznie „ 3 „ 70

Zagranicą:

Miesięcznie rb. 1 kop. 10

Redakcja

w Łodzi

ul. Przejazd № 8.

Telefonu № 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, społeczny i literacki, ilustrowany.

Sroda, dnia 2 października 1912 roku.

Kantory: własny w Warszawie, ul. Hoża № 32; w Pabianicach u p. Teodora Minke
w Zgierzu, w aptece p. Patka.

CENA OGŁOSZEN: Nadesłane przed tekstem 50 kop. za wiersz petitowy. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 2 kop. od wyraża (dla poszukujących pracy po 1¹/₂ kop.). Najmniejsze ogłoszenie 20 kop. Reklamy i nekrologi po 20 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 6 rb. od tysiąca egzemplarzy. Artykuły bez oznaczenia honoraryum Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca. Ogłoszenia w tekście 1 rub. za wiersz petitowy. Ogłoszenia, których terminy przypadają w dni świąteczne, drukujemy w przed dzień święta lub po święcie.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie, z wyjątkiem dni świątecznych, od godziny 1—2-iej po południu.

Teatr „SCALA”

Telefon 15-04.—Ul. Cegielniana № 18.
Pierwszorządny teatr Rozmaitości dla rodzin. Najpiękniejszy Teatr w Królestwie Polskiem. Dostępny każdemu.

Dziś w środę 2-go października r. b. premiera. Wspaniałe przedstawienie z zupełną zmianą programu specjalnie dla Łodzi między innymi: z Berlina, patrz, słuchaj i podziwiaj. Na ogólne żądanie, tylko na parę dni prolongowany gościnny występ

Willy Prager

Józefa Golemana

Dyrekcya.

Najlepsza tresura w świecie z Wintergartenu w Berlinie

Janina Schoeneich

2971

ul. Andrzeja 5. Właścicielka Magazynu Mód ul. Andrzeja 5.

Po powrocie z zagranicy poleca na sezon obecny MODELE I NOWOSCI w wielkim wyborze.

Teatr Popularny

przy ul. Konstanyńskiej 16.

Dziś we środę i jutro w czwartek

„PANI X”

EXTRAIT VEGETAL
POUR LES SOINS DE LA CHEVELURE
ED. PINAUD PARIS

2895

DLA UŁATWIENIA STOSOWANIA
POPULARNEGO FRANCUSKIEGO
ŚRODKA NA ZATWARDZENIE
SPRZEDAJEMY MAŁE PUDEŁKA

20 PIGULEK

GASCARA MIDY. 50 100

2 Pigulek wieczorem przed kolacją
pudełko również jak i większe po 50 pigulek
znajdują się we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

929

Lecznica chorób skórnych i wenerycznych

D-rów Falka, Golca i Jelnickiego

ulica Wólczańska № 36. — Telefonu 14-81.

Dla chorych stałych (oddzielne pokoje i ogólne sale) i przychodni. (Porada 60 kop.—Godz. przyjęć od 8—9 rano, 11¹/₂—1¹/₂ w południe i 7¹/₂—8¹/₂ wieczorem, w niedziele i święta od 8—10 rano i od 12¹/₂—1¹/₂ po połud. Roentgen, leczenie światłem i elektrycznością. — Badanie krwi przy syfilisie.

Okupacja Albanii.

Bezpośrednio po pogłoskach, krążących po Wiedniu w ubiegły czwartek po południu, pojawiły się nowe wieści o interwencji Austro-Węgier na korzyść albańczyków katolickich.

Interwencja ma być na razie natury dyplomatycznej. Austro-Węgry są pod tym względem

zreźniejsze, niż Włochy. Nie chcą tak, jak ich sąsiad od południa, wpaść do Albanii bez najmniejszego powodu i ściągnąć na siebie zarzuty, że prowadzą politykę rabunkową. Niel Dyplomacya austro-węgierska postanowiła przyjąć na siebie rolę opiekuna uciśnionych.

Ponieważ nie ulega wątpliwości, że w Albanii panuje zupełny chaos i że władze tureckie oraz mahometanie albańscy dopuszczają się rozmaitych gwałtów na albańczykach wyznania katolickiego, przeto rząd austro-węgierski ujmie się za uciśnionymi. Nasamprzód zrobi to w formie przedstawień bardzo energicznych w Konstantynopolu. Zwróci uwagę, że rząd turecki nie dba o zaprowadzenie w Albanii stosunków ludzkich i cywilizacyjnych, że pozwala na gwałty barbarzyńskie, że dąży prosto do wytepienia wszystkich albańczyków katolickich, przyczem powoła się na cyniczne zapowiedzi baszów wobec biskupów katolickich albańskich.

Można z góry przewidzieć, że interwencja dyplomatyczna nie wyda wyników. Rząd turecki porobi wprawdzie wszelkie możliwe obietnice, ale w Albanii pozostanie wszystko po staremu. Taki stan rzeczy będzie mógł trwać jeszcze kilka miesięcy, to znaczy do wiosny, gdy śniegi w górach albańskich stopnieją i gdy armia austro-węgierska poczyni wszelkie przygotowania. Wówczas gabinet wiedeński, przypomniawszy swoją interwencję pokojową, stwierdzi, że jego rady przyjacielskie i prośby nie wydały rezultatu. Wobec tego rządowi austro-węgierskiemu w imię hasła ludzkości nie pozostanie nic innego, jak wkroczyć do Albanii i zająć tę prowincję celem przywrócenia tamże stosunków normalnych. Słowem, powtórzy się historia okupacji Bośni i Hercegowiny z tą tylko różnicą, że Austro-Węgry obecnie będą działały na własną rękę bez mandatu całej Europy.

Ponieważ Włochy w chwili obecnej są bezsilne i nie mogą się odważyć na nową wojnę z Austro-Węgrami, mając w Trypolisie do czynienia z ciągłym oporem wojsk tureckich i ochotników arabskich, przeto nie ulega najmniejszej wątpliwości, że zajęcie Albanii przez Austro-Węgry nie wywoła tak wielkich trudno-

ści, jak wywołałyby jeszcze przed dwoma laty, gdy Włochy miały zupełną swobodę ruchów. W Wiedniu istnieje silna partya, która zwraca uwagę, że nigdy jeszcze zajęcia Albanii nie można było przeprowadzić tak gładko, jak w chwili obecnej. Twierdzą powszechnie, że następca tronu austro-węgierskiego, arcyksiążę Franciszek-Ferdynand sympatyzuje z tą partyą, ponieważ w zajęciu Albanii widzi przedewszystkiem szcześnie sposobność do terytorjalnego wzmocnienia Austro-Węgier i do otwarcia Austro-Węgom dostępu na morze Egejskie, dzięki zajęciu portu Saloniki, powtóre w tej ekspansji politycznej i gospodarczej upatruje możliwość odwrócenia uwagi ludów austriackich i węgierskich od niezgody wewnętrznej.

W każdym razie wypadki będą się rozgrywały w tempie coraz to żywszem, ponieważ wzburzenie na Bałkanie doszło do szczytu i lada dzień zahuczą tam armaty i wzniosą się pod niebo okrzyki bojowe.

Sily zbrojne Bułgarii i Turcyi.

W „Neue Freie Presse“ z dnia 28 września widnieje artykuł, zawierający informacje o silych zbrojnych Bułgarii i Turcyi.

Armia bułgarska, dzięki usilnym zabiegom króla Ferdynanda rozwija się systematycznie i nieustannie, tak, że wyrosła dzisiaj na jeden z najważniejszych czynników zbrojnych na półwyspie Bałkańskim. Armie bułgarska zorganizowano na zasadzie powszechnej służby wojskowej. Podczas pokoju liczy 3500 oficerów, 50 tys. żołnierzy i 9500 koni. Kontyngens rekrutów wynosi rocznie 30 tys. ludzi. Obowiązek służby wojskowej trwa od 20 do 46 roku życia. Rekruci wcieleni do piechoty służą 2 lata, w innych broniach 3 lata.

Wykształcenie rekrutów odbywa się z pomocą dzielnego korpusu podoficerskiego, kształconego w specjalnych szkołach. Armia bułgarska posiada piechotę, kawalerię, artylerię polową i forticzną oraz wojsko techniczne wraz z odpowiednim taborem.

Piechota składa się z 36 pułków polowych. Uzbrojona jest w karabiny repetierowe, ośmiomilimetrowe Mannlichera. Kawalerya liczy 10 pułków, jako uzbrojenie posiada szabie i karabiny repetierowe. Artylerya składa się z 9 pułków, każdy pułk po 6 baterii. Działa polowe są szybkostrzelne, systemu francuskiego Schneider-Canet. Wojska techniczne składają się z ba-

talionu kolejowego, pionierów, telegraficznego i pontonowego. Nadto istnieje dział automobilowy i balonowy.

Armia zarówno podczas pokoju, jak i podczas wojny, jest podzielona na 9 dywizyj. Każda dywizya liczy dwie brygady, każda brygada dwa pułki. Nadto do każdej dywizyj należy 9 baterij szybkostrzelnych, 2 szwadrony jazdy, oddział pionierów i pewna ilość oddziałów technicznych. Każda dywizya tworzy jedność strategiczną. Sztabami owych dywizyj są miasta: Sofia, Vraca, Dubnica, Filippopol, Eski-Zagra, Sliven, Plewna, Ruszczuk i Szumla. Trzy dywizye składają się na jedną armię tak, iż siła zbrojna bułgarska posiada trzy armie i trzy inspekcje.

Podczas mobilizacji armia bułgarska ma 144 bataliony, 36 kompanij dział maszynowych, 37 szwadronów, 81 baterij polowych, 18 górskich i 9 baterij haubicowych.

Ta armia rozporządza 160,000 karabinów i 144 działami maszynowymi, 550 armatami i 6 tysiącami jeźdźców.

Razem armia bułgarska może wyprowadzić w pole 232,000 żołnierza pieszo, 6 tys. jeźdźców i 720 dział. Mobilizacja odbywa się gładko dzięki dyslokacji terytorjalnej i dzięki uzupełnieniu terytorjalnemu. Zdaniem znawców, armia bułgarska jest najlepszą na całym Bałkanie.

Armia turecka nie może odbywać mobilizacji tak gładko, jak armia bułgarska. Nadto znajduje się ona w okresie reorganizacyjnym, rozpoczętym w r. 1909. Stan pokojowy batalionów tureckich jest przeważnie bardzo niski. Nadto wrzenia narodowościowe utrudniają spójność szeregów. Poprzednio Turcja miała 7 korpusów armii, z których tylko 3 stały w Europie. Na podstawie nowej organizacji armia turecka ma liczyć 14 korpusów, z których 7 przypada na Turcję europejską. Miastami, w których stoją sztaby owych korpusów, są Konstantynopol, Rodost, Kirkilisse, Adrianopol, Saloniki, Monastyr i Iskib. Cztery pierwsze korpusy liczą na wypadek wojny 12 dywizyj nizamów, 5 brygad kawalerji, 11 dywizyj redefów, albo 217,000 żołnierzy, 5,800 szabel, 450 dział. Nieco mniejsze są trzy inne korpusy stojące w Macedonii. Ogółem na wypadek wojny w Europie armia polowa turecka będzie miała 620 batalionów, 163 szwadrony, 186 baterij, 136 dział maszynowych, czyli 450,000 karabinów, 21,000 jeźdźców, 1,050 dział i 137 dział maszynowych. Piechota ma karabiny repetierowe Mauzera, jak też i kawalerja i wojska techniczne. Armia polowa otrzymała teraz działa polowe szybkostrzelne Kruppa. Armia turecka od roku 1909 opiera się na zasadzie powszechnej służby wojskowej, do której obowiązani są także chrześcijanie. Obowiązek służby wojskowej trwa 20 lat, od 20 do 40 roku życia. Służba czynna trwa trzy lata. Kontyngens rekrutów wynosi rocznie 150,000 ludzi. Ten kontyngens nie jest kontrolowany i istnieje na papierze. Mobilizacja armii tureckiej odbywa się bardzo powoli, mimo wszelkich reform, ponieważ brakuje odpowiednich komunikacji, nadto dyslokacja jest eksterytorjalna i administracja funkcjonuje bardzo niedbale. Do tej pory podczas wojny wojska tureckie były się zawsze bardzo dobrze.

Projekt budżetu m. Łodzi na rok 1913.

Magistrat m. Łodzi opracował już projekt budżetu na rok 1913, który obejmuje w przychodzie 1,527,328 rb. 74 kop., w rozchodzie zaś 1,363,093 rb. 79 kop.

W poszczególnych pozycjach budżet ten przedstawia się w sposób następujący:

Przychód.

Dział I. Rozchody zwyczajne.

ROZDZIAŁ I.

Z nieruchomości miejskich, z handlu i procenty od kapitałów:

1) Dochód z czynszów	88 rb. 18 kop.
2) z dzierżawy 30 sklepów na Nowym Rynku	3086 — 50
3) z eksploatacji rzeźni miej-	

skiej	99986 — 00
4) z dzierżawy gazowni miejskiej	107000 — 00
5) z dzierżawy 19 kawałków gruntów miejskich i ogrodów	718 — 85
6) z dzierżawy 28 kawałków gruntu	2525 — 00
7) z dzierżawy ziemi przy Wodnym Rynku	600 — 00
8) z dzierżawy ziemi przy ul. Srebrzyńskiej	100 — 00
9) z dzierżawy ziemi przy ul. Towarowej	125 — 00
10) z dzierżawy części parku „Źródlika“	1005 — 00
11) z dzierżawy gruntu miejskiego pod kolej podjazd. Scheiblera	79 — 63
12) za prawo ułożenia linii kolejowej przy ul. Emilii	25 — 00
13) za także prawo linii Poznańskiego przy ulicy Ogrodowej, Ekaterynińskiej i Cmentarnej	75 — 00
14) z dzierżawy 4 miejsc pod budki z wodą sodową	785 — 00
15) z dzierżawy budki na Nowym Rynku	426 — 00
16) z dzierżawy budynku na cukiernię w ogr. Mikołajewskim	670 — 00
17) z dzierżawy 408 straganów na Starym Rynku	6100 — 00
18) za prawo urządzenia bazaru przy ul. Rzgowskiej	400 — 00
19) za prawo urządzenia jatek przy ul. Aleksandryjskiej	150 — 00
20) za prawo naklejania afiszów i ogłoszeń na słupach	4366 — 00
21) z dzierżawy placu na Rynku Targowym pod cyrk	750 — 00
22) z dzierżawy wag miejskich na rynkach	205 — 00
23) procenty od kapitału żelaznego	14697 — 09
24) procenty od kapitału zapasowego	10652 — 06
25) procenty od kapitału emerytalnego urzędników pochodzenia rosyjskiego	343 — 60
26) potrącenia z pensyj urzędników pochodzenia rosyjskiego na emeryturę	80 — 75
27) zwrot pensyj zaliczkowych urzędników	1000 — 00
28) ze sprzedaży posuszu leśnego	3605 — 90
razem rozdział I	259645 — 56
(W budżecie z r. 1912 było)	245947 — 42).

ROZDZIAŁ II.

Podatek od nieruchomości:	
29) Na budowę gimnazjum żeńskiego raty amortyzacyjne pożyczki	7250 — 00
30) 25% podatek dodatkowy miejski	296291 — 87
31) podatek szacunkowy	485797 — 20
razem rozdział II	739339 — 07
(W budżecie z r. 1912 było)	638320 — 64).

ROZDZIAŁ III.

Podatek z przemysłu i handlu:	
32) Kanon	19451 — 50
33) od przywozu towarów koleją	135150 — 82
34) od towarów przywozonych do fabryki Poznańskiego koleją kaliską	1044 — 00
35) z piwiarni	3600 — 00
36) wynagrodzenie rządowe za zniesienie 50% podatku od patentów	53814 — 10
razem rozdział III	213060 — 42
(W budżecie z r. 1912 było)	227321 — 61).

ROZDZIAŁ IV.

Podatki uboczne:	
37) Z protestu weksli notaryalnych	54426 — 59
38) koszty sądowe i opłata aktowa od spraw cywilnych	50327 — 14
39) ze sprzedaży książek i blankietów meldunkowych	17659 — 38
40) opłata od mięsa wieprzo-	

wego za badania mikroskopijne	11054 — 80
41) opłata na wynagrodzenie za zniszczone mięso z trychiną	3684 — 93
42) opłata od welo-cypedów i samochodów	1866 — 00
43) podatek od psów	1518 — 00
44) z eksploatacji łódzkich tramwajów elektrycznych	70601 — 87
45) z eksploatacji centralnej stacji elektrycznej	35208 — 00

razem rozdział IV — 248346 — 71

(W budżecie z r. 1912 było 210413 — 73).

ROZDZIAŁ V.

Dochody pomocnicze:	
46) Zapomoga m. Zgierza na mieszkanie sędziego pokoju	137 — 45
47) zapomoga miast Zgierza, Pabianic i Łasku na lokal dla Zjazdu sędziów pokoju	159 — 13
48) dodatek do mieszkaniowego z m. Zgierza dla sędziego pokoju	11 — 20
49) z rzeźni miejskiej na utrzymanie dwóch weterynarzy	2400 — 00
50) ze stacji elektrycznej na wynagrodzenie kontrolerów dochodowych	4000 — 00

razem rozdział V — 6707 — 78

(W budżecie z r. 1912 była także suma)

ROZDZIAŁ VI.

Dochody drobne i przypadkowe:	
51) Kary leśne	8 — 60
52) na kosztą zniesienia domów z wyroków sądowych	300 — 00
53) procent od wkładów kasy miejskiej w banku	532 — 38
54) dochody przypadkowe	6783 — 90
55) laudenia od sprzedaży gruntów czynszowych	101 — 26

razem rozdział VI — 7726 — 14

(W budżecie z r. 1912 było 4617 — 92).

ROZDZIAŁ VII.

56) Z wykupu czynszów	2503 — 06
razem rozdział VII	2503 — 06
(W budżecie z r. 1912 było)	114 — 63).

Dział II. Dochody nadzwyczajne.
(W budżecie z r. 1912 było 151109 — 77).

Ogółem w przychodzie 1527328 — 74
(W budżecie z r. 1912 było 1484553 — 50).

(d. c. n.)

Wczorajsze wybory w powiecie.

Wczoraj w gminach powiatu łódzkiego, na specjalnych zebraniach wyborczych dokonano wyborów pełnomocników gminnych.

Wybrani zostali:

W gminie Lućmierz: Michał Dośpiał i Ignacy Kamiński;
w gminie Czarnocin: Józef Smuklerz i Michał Szyburski;
w gminie Babice: Stanisław Szychowicz i Michał Olszyński;
w gminie Bełdów: Józef Kozak i Józef Stegłiński;
w gminie Rąbień: Gotfryd Ciołt i Juliusz Rympel;
w gminie Wiskitno: Jan Muszyński i Franciszek Rzanek;
w gminie Rszew: Teodor Majzner i Józef Sikorski;
w gminie Naklelnica: Marcin Rogalski i Jan Cerani;
w gminie Nowosolna: Jakób Sadowski i Marcin Rajchert;
w gminie Bruzyca: Juliusz Koczyński i Rudolf Deryng;
w gminie Puczniew: Michał Miszczak i Andrzej Różycki;
w gminie Żeromin: Jan Kowara i Franciszek Krawczyński;

w gminie Górki: Franciszek Pacześ i Franciszek Woźniakowski.

W gminach: Łagiewniki, Chojny, Radogoszcz, Gospodarz, Brojce i Brus, z powodu nieprzybycia dostatecznej liczby włościan, wybory nie odbyły się.

Wybory na zjazdach drobnych właścicieli ziemskich, zamieszkałych w obrębie powiatu łódzkiego, dały wynik następujący:

W Łodzi, w lokalu III-go oddziału straży ogniowej ochotniczej, przy ulicy Mikołajewskiej nr. 54, od gminy Radogoszcz wybrani zostali: Władysław Kaczmarek, Andrzej Mamiński, Mateusz Komorowski, Konstanty Zieleniewski, Ludwik Gertner, Antoni Umlański, Michał Matusiak, Wojciech Janiak, Piotr Nowak, Józef Franciszkowski, Piotr Werns, Tomasz Szmirucha, Józef Kostanowski, Wawrzyniec Kozik, Antoni Uznański.

Na zjazd ten z liczby 945 osób, mających prawo głosu, stawili się zaledwie 89.

W Aleksandrowie od gmin: Bełdów, Nakielnica, Lućmierz, Łagiewniki, Bruzyca, Rszew, Puczniew i Babice: Adam Lebelki, Władysław Laskowski, Stanisław Patkowski, Juliusz Buze, Stanisław Sewczyński, Alojzy Namysłowski, Tomasz Walczewski, Stanisław Witaszczak, Stanisław Małanowski, Tomasz Słowiński, Leon Sikorski, Gustaw Szreter, Antoni Bartczak, Antoni Michalski, Michał Smolarek, Juliusz Szitz, Wilhelm Grauwinkel, Józef Skobel, Samuel Biszow, Gustaw Wize, Michał Kazimierzak, Jan Hanczke, Herman Szmidt i Juliusz Radke.

W zjeździe tym brało udział 169 właścicieli ziemskich, z ogólnej liczby 318 mających prawo głosu.

W Tuszynie od gmin: Górki, Żeromin, Czarnocin, Brojce, Gospodarz i Wiskitno:

Ks. Stanisław Muznerowski, Błażej Sochacki, Antoni Zasada, Adam Furmanek, Wojciech Bergier, ks. Michał Skowronek, Antoni Rechciński, Walenty Charuba, Antoni Rzepecki, Bolesław Frydrych, Franciszek Sarnecki, Adam Strumiło, Józef Cichura, Wojciech Słowianek, Franciszek Walecki, Michał Lorentowicz, Antoni Karpik, Maciej Boczek, Józef Niewiadomy, Tomasz Kuzik, Mateusz Bartoszewski, Józef Muras i ks. Jan Drajwiński.

Na zjazd ten przybyło 156 osób z liczby 306 mających prawo głosu.

W Nowem Rokiciu, od gmin: Brus, Chojny, Rąbień i Nowosolna:

Paweł Poros, Antoni Krasieński, Mikołaj Muras, Antoni Lech, Józef Figiel, Andrzej Pycio, Andrzej Bartoszewski, Antoni Michałowicz, Ks. Ignacy Nowicki, Edmund Beme, Maksymilian Wróblewski, Antoni Kotlarski, Adolf Hesse, Frydrych Klukas, Teodor Kenig, Wiktor Jaworski, Józef Kędziński, Walenty Kowalczyk, Wawrzyniec Józwiak, Romuald Klanowicz, Jan Wajgold, Ludwik Bryker, Teofil Abel i Wilhelm Szyndel.

Na zjeździe tym było obecnych 149 osób z liczby 368 mających prawo głosu.

Rezultat wyborów pełnomocników robotniczych w fabrykach, położonych w obrębie powiatu łódzkiego, jest następujący:

W Zgierzu.

W tkalni towarów wełnianych Tow. akc. Borsta wybrani zostali: Jan Skotnicki i Ignacy Łączkowski;

w przędzalni wełny Tow. akc. „Lorentz i Krusze”—Józef Witkowski;

w fabryce maszyn Tow. akc. J. Hofmana—Antoni Zawadzki;

w apreturze i farbiarni Juliana Napieralskiego—Jan Misiak;

w apreturze i farbiarni Aleksandra Kernbauma—Józef Kubicki;

w tkalni towarów wełnianych Majera Otto—Andrzej Krupiński;

w tkalni Bredsznajdra i Brodacza—Andrzej Roźniata;

w farbiarni i apreturze Kleczewskiego i S-ki Jan Felczak;

w manufakturze bawełnianej Lorentza i Kruszego—Józef Baszczyński;

w zakładach Tow. akc. farb anilinowych i produktów chemicznych—Józef Grzelewski;

w przędzalni Tow. akc. zgierskiej manufaktury bawełnianej—Ignacy Karolak;

W innych miejscowościach powiatu wybory w fabrykach i zakładach przemysłowych dały wynik następujący:

w cegielni Otto Krauzego—wybrany został: Antoni Wiśniewski;

w cegielni Ferdynanda Keniga—Józef Nieborak;

w fabryce kleju Tow. akc. „Strem”—Franciszek Miroszewski;

w fabryce spadkobierców Lëbrechta Millera Władysław Saliński;

w apreturze i farbiarni Wolfisza i Hanftwurcla—Roman Płodowski;

w tkalni braci Szwejkertów—Stanisław Szymański;

w przędzalni Ryszarda Keniga—wybory nie odbyły się;

w apreturze i farbiarni Artura Mejsiera—Jan Kmin;

w apreturze Ludwika Kajzebrechta—Wiktor Gajdziński;

w apreturze i farbiarni Karola Teodora Bullego—Wojciech Rydzewski;

w przędzalni i farbiarni Adolfa Szmidta—Franciszek Dutkowski;

w apreturze i farbiarni Józefiny Zachertowej Adolf Chojnacki;

w warsztatach łódzkiej kolei fabrycznej w Widzewie—Józef Brodzia. (a)

Szanownym naszym prenumeratorem zamiejscowym przypominamy o odnowieniu prenumeraty za kwartał następny i uregulowaniu zaległej opłaty.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Stanimira. Jutro Siemiana.

TEATR POPULARNY A. Mielewskiego (Konstantynowska 16). Dziś i jutro „Pani X” Bissona. Początek o godzinie 8 min. 15 wieczorem.

ZEBRANIA. Dziś posiedz. sekcji matematycznej przy Stow. naucz. chrześc. (Konstantynowska 5) o g. 8 wiecz.

— Jutro posiedz. sekcji pedagogicznej przy Stow. naucz. chrz. (Konstantynowska 5) o godz. 8 wiecz.

WYSTAWA RZEMIEŚLNICZO-PRZEMYSŁOWA (Ogród Staszica) otwarta codziennie od godz. 10 rano do 10 wieczorem.

— Kancelarya komitetu wystawy rzemieślniczej (ogród Staszica) otwarta codziennie od g. 9 rano do 9 wieczorem.

CZYTELNIA PISM TOW. „WIEDZA” (Piotrkowska 105) otwarta od godz. 6 po poł. do 10 wieczorem, a w niedziele i święta od godz. 10 r. do 10 wieczorem.

BIBLIOTEKA STEBELSKICH (Mikołajewska 59) otwarta codziennie od g. 6 — 8 wiecz.; w niedziele i święta od 1—5 po poł.

MUZEM NAUKI I SZTUKI (Piotrkowska nr. 91, otwarte codziennie od godz. 4 po poł. do 10 wiecz. w niedziele i święta od godziny 12 w południe do 10 wieczorem.

Wiadomości kościelne.

W parafii św. Kazimierza w Widzewie nabożeństwo 40-godzinne rozpocznie się w nadchodzący piątek nieszpornami, o godz. 5 po poł. i i trwać będzie przez sobotę i niedzielę. Sumy z kazania odbywać się będą o godz. 11 przed południem, a nieszpory w piątek i sobotę o godz. 7 wieczorem. Zakończenie nabożeństwa w niedzielę o godz. 5 po poł. Z kazaniem przyjadą księża zaproszeni.

KRONIKA.

(—) Mobilizacja. Z powodu ogłoszenia w niektórych miejscowościach Królestwa Polskiego mobilizacji próbnej podajemy poniżej wyjaśnienie następujące:

Ogłoszona mobilizacja obecna ma na celu wyłącznie sprawdzenie sprawności działania odpowiednich organów administracyjnych wojskowych i cywilnych, wyniki jej wskażą o ile zarządy gmin i powiatów prowadzą w porządku listy zapasowych, tudzież ile czasu trzeba na zebranie ich w partye, naczelnicy zaś wojskowi sprawdzają nadto stosunek % zapasowych, którzy się nie stawili na wezwanie. Dane te służą ministerium wojny jako podstawa do obliczenia szybkości mobilizacji poszczególnych korpusów: obecna mobilizacja jest nawet niepełna, gdyż

nader ważne działy—powinność wojskowo-końska i przewozowa—nie będą kontrolowane.

Od uznania władz wojskowych zależy ukończenie próbnej mobilizacji po sprawdzeniu wyżej wspomnianych danych lub wystanie partyj do odpowiednich oddziałów wojskowych, w celu postawienia ich pod względem liczby żołnierzy na stopie wojennej; w tym ostatnim wypadku zapasowych mundurują, dają im kilkodniową praktykę musztry i strzelania, kończą manewrem i puszczają do domu.

Prawdziwa mobilizacja ma zupełnie inny charakter: wzywają zapasowych nie powiatami, ale guberniami, a najczęściej wzywane jest w tym wypadku całe terytorium państwa, znajdujące się na odpowiednim froncie strategicznym. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że jednocześnie musi być nakazany pobór koni i wozów, bo bez nich armia nie mogłaby działać.

(e) Wybory w fabrykach. Wczoraj po południu odbyły się w fabrykach wybory pełnomocników od robotników, które dały wynik następujący:

w fabryce I. K. Poznańskiego wybrani zostali: Maciej Strzelecki i Józef Rogowski.

w fabrykach Gejera: Piotrkowska 282—Józef Bednarek i Piotrkowska 293—Bolesław Chodorowik.

w fabryce Scheiblera—Szulc i Lasoń;

w fabryce Allarta—Józef Bendkowski;

w fabryce Karola Bennicha przy ul. Łąkowej—Leon Wiśniewski;

w fabryce Karola Bennicha przy ul. Wólcząńskiej—Feliks Kwiatkowski;

w fabryce Gampe i Albrechta przy ul. Piotrkowskiej—Teofil Dobrowolski;

w fabryce Gampe i Albrechta przy ul. Ciasnej—Michał Michalski;

w fabryce Szwejkerta—Antoni Stasiak;

w fabryce Heintzla i Kunitzera w Widzewie Stanisław Kułakowski;

w fabryce Dessurmonta—wybory nie odbyły się.

(h) O kasach pożyczk.-oszczędnościowych. Komitet drobnego kredytu przy rządzie gubernialnym piotrkowskim zezwolił częstochowskiemu Tow. pożyczkowo-oszczędnościowemu wydawać pożyczki do wysokości 600 rb., oraz sosnowickiemu Tow. pożyczkowo-oszczędnościowemu na wydawanie pożyczek do 600 rb. na zastaw hipoteczny nieruchomości.

W Bełchatowie otworzono kasę pożyczkowo-oszczędnościową na zasadzie ustawy normalnej z 1905 roku.

(i) Z wystawy. Na wczorajszym posiedzeniu komitetu wystawy, postanowiono dwa dni, t. j. 9 i 10 października, oddać do dyspozycji zarządom: szkoły rzemiosł przy chrześcijańskim Tow. dobroczynności i Gniazda Tow. opieki nad dziećmi, nie obciążając tych Towarzystw żadnymi kosztami.

Uchwalono w niedzielę, dnia 6 b. m., urządzić na terenie wystawy wielką zabawę ludową, licząc wejście po 20 i 10 kop., chcąc w ten sposób dać możność zwiedzenia wystawy szerszemu ogółowi.

Z pośród członków komitetu wybrano komisję likwidacyjną wystawy, która zawczasu ma opracować warunki sprzedaży i ocenić wartość budynków i całego inwentarza.

W dniu wczorajszym zwiedziło wystawę około 1,000 osób.

(h) Z Resursy rzemieślniczej. W dniu 6 października Resursa rzemieślnicza organizuje zbiorową wycieczkę swych członków na Wystawę rzemieślniczą w Kaliszu. Zapisy przyjmuje członek Resursy od godz. 10 rano do 3 po poł. i od godz. 6 rano do 8 wieczorem w lokalu Resursy (Widzewska 117), oraz p. Romuald Kowalski (Konstantynowska 26).

(x) Z Tow. muz. im. Szopena. Ogólne zebranie członków Towarzystwa muzycznego imienia Szopena odbędzie się w czwartek 3 b. m. o g. 8 wiecz. w lokalu Tow. przy ul. Zielonej nr. 15. Porządek dzienny obejmuje: 1) sprawozdanie za rok 1911/12; 2) zatwierdzenie budżetu na rok następny; 3) wybór 9 członków zarządu i 3 członków komisji rewizyjnej i 4) wnioski.

O ile zebranie powyższe nie dojdzie do skutku, następne odbędzie się w niedzielę dnia 6 b. m. o godz. 3 po poł. w tymże lokalu i będzie prawomocne bez względu na ilość obecnych członków Tow.

(x) Wieczornica w „Harmonii”. W nadchodzącą sobotę, dnia 5 b. m., Tow. muzyczno-dramatyczne „Harmonia” urządza dla członków swych, ich rodzin i zaproszonych gości wieczornicę, pierwszą w rozpoczynającym się sezonie, o urozmaiconym programie, na który złożą się: występ chóru mieszanego „Harmonii” pod batutą pani Maryi Wilkoszewskiej, soliści, deklamacya i jednoaktówka L. Swiderskiego p. t. „Dzieciaki”, w zespole pani Oskarowa Szefer, pp.: E. Sawicki i Wł. Horst, pod reżyserią p. Oskara Szeffera.

Po wyczerpaniu programu rozpoczną się tańce. Początek o godz. 9 wiecz.

Ponieważ nowy lokal Tow. „Harmonia” przy ulicy Głównej nie jest jeszcze całkowicie wykończony, wieczornica sobotnia odbędzie się w lokalu Stowarzyszenia wzajemnej pomocy pracowników przemysłu i handlu gubernialnego piotrkowskiej, przy ul. Zielonej nr. 15, róg Wólczafskiej. Wejście od Wólczafskiej.

(x) Przedstawienie dla młodzieży. Jutro, w czwartek 3-go b. m., Tow. „Wiedza” urządza w kinematografie „Odeon” przedstawienie obrazów naukowych z objaśnieniami. Na program złożą się: Piękne widoki górskie z Pirenejów, lazurowe wybrzeże morza Śródziemnego, ciekawe obrazy z życia gryzoniów i owadów oraz parę obrazów komicznych.

Początek o godz. 4-ej po południu.

Miejsca na parterze po 5 kop., na balkonie po 10 kop. dla młodzieży i po 20 kop. dla dorosłych.

(x) Ze związku pracowników piekarskich. W niedzielę 6 b. m. w lokalu Domu ludowego przy ulicy Przejazd nr. 34 odbędzie się zebranie kwartalne związku zawodowego czeladzi piekarskich.

Zebranie rozpocznie się o godzinie 1 po południu. Zarząd uprasza o liczne przybycie członków w celu omówienia bardzo ważnych spraw.

(x) Jeszcze w sprawie drożyny mięsa. We Włocławku, jak w Łodzi, drożyna mięsa staje się klęską publiczną. Redakcja miejscowego „Dziennika Kujawskiego” znajduje wszakże na to radę następującą:

Nie kupować mięsa, sprzedawanego za cenę nieprzystępną lub niezadowalającą pod względem jakości.

Rada trudna do wykonania. A jednak...

„Piękny przykład dały nam mieszkanki Torunia, stawiając odpór przeciw wyszrubowaniu ceny mleka: zbojkotowały mleko. Łatwiej jest nabywcy przystosować dobór swoich pokarmów do chwilowego stanu rynku (bo ma szeroki wybór), niż sprzedawcy psującego się towaru przetrzymać dni, w których zamiast mięsem, żyje się nabiałem, kaszą, pieczywem.”

(e) Zebranie kelnerów. Wczoraj, o godzinie 4 po południu, w lokalu przy ulicy Konstantynowskiej pod nr. 5 odbyło się zebranie ogólne członków związku kelnerów łódzkich. Zagaił posiedzenie prezes zgromadzenia p. Ginter, przewodniczył zaś zaproszony przez ogólne zebranie p. Henryk Frenkiel.

Sekretarz p. Stanisław Grobliński odczytał referat własny o zniesieniu napiwków od gości za usługę, poczem w sprawie tej rozpoczęły się szerokie dyskusje. Podczas tych dyskusyj wyszły na jaw różne bolączki, które obszernie omawiano.

Po skończonych dyskusjach zapadła następująca uchwała, zredagowana przez przewodniczącego p. Frenkiela:

„Związek powinien rozwinąć szerszą działalność wszechstronnego specjalizowania się, oraz w kierunku podniesienia poziomu moralnego i umysłowego kelnerów, dążyć do powiększenia kwalifikacji i zdolności fachowych, zwalczać w swem łonie pijaństwo, protekcyjność i agitować, by zwiększyć liczbę członków.

W tym celu wybrano komisję, złożoną z następujących osób: pp. Musiałowicza, Gintera, Grzymalskiego, Różańskiego, Drachła, Zarzyckiego, Sicińskiego, Przedeckiego, Kliflichy i Ciechanowskiego.

Komisja ta ma zbadać warunki miejscowe, dotyczące możliwości wprowadzenia innego sposobu wynagradzania kelnerów za pracę, zamiast napiwków, bądź to w drodze otrzymywania pensyj, bądź procentów od targu, bądź też systemu skombinowanego.

Żądajcie zawsze i wszędzie cykoryi Bohno'go z „Podkową”, a otrzymacie paczkę cykoryi gwarantowanej czystości i najlepszego gatunku. 2253

Komisja zwrócić się ma w tym celu do właścicieli wszelkiego rodzaju jadłodajni o wydanie z ich strony orzeczenia, przyczem komisja podzieli się na dwie sekcje: restauracyjną i cukierniczą.

(a) Na kongres pedyatryczny. Na zapowiedziany w dniu 7-ym b. m. kongres pedyatryczny (leczenie chorób dziecięcych) w Paryżu wyjechał z Łodzi dr. Tadeusz Mogilnicki, który wygłosi opracowany w języku francuskim referat p. t. „O stanie pedyatriki w Polsce”.

Na kongres ten wyjechali z Warszawy doktorzy: Brudziński i Matylda Bichlerowa.

Na kongresie utworzona będzie sekcja polska, w której przewodniczącym będzie prof. Raczyński ze Lwowa, sekretarzem zaś dr. Jan Brudziński z Warszawy.

(a) Plany zatwierdzone. Wydział techniczny rządu gubernialnego piotrkowskiego zatwierdził plany na budowę następujące:

Tomasza Pietrzykowskiego na 1-piętrową oficynę i komórki drewniane przy projektowanej ulicy nr. 21, w osadzie Mania; Marcina Kowalczyka na 1-piętrową oficynę i budynki gospodarcze przy ul. Jesionowej nr. 148; Henocha Wojdysławskiego na budynek murowany kąpielowy (parterowy z suterynami) oraz zaprowadzenie filtru, przy ul. Długiej nr. 75; Konstantego Łowkisa na dwupiętrową oficynę, pralnię i gospodarstwo zabudowania, przy ul. Polnej nr. 21; Karola Eiserta na składy murowane wełny, stajnię oraz nadbudowanie trempla w istniejącej oficynie, przy ul. Pańskiej nr. 19 (róg Karola).

(x) Książeczki dla żydów. Minister spraw wewnętrznych zatwierdził wzór książeczek, mających kontrolować przyjazdy i wyjazdy kupców żydów do tych miejscowości Cesarstwa, gdzie stały pobyt żydom jest wzbroniony (poza granicami osiedlenia).

Wzór książeczek tych zamieszczono w „Zbiorze praw i rozporządzeń rządowych” pod datą 17 z. m. za nr. 1642.

(x) Z „Lutni”. Członkowie chórów zechcą łaskawie zebrać się dziś wieczorem o godzinie 9 w lokalu „Lutni” na próbę.

(h) Pożar. Wczoraj o godzinie 12-ej w południe w mieszkaniu p. Józefy Piestrzyńskiej przy ulicy Głównej zapaliły się rzeczy, a od nich sufit i dach nad mieszkaniem. Ogień ugasiły II i IV oddziały straży ogniowej ochotniczej.

Wskutek pożaru tego, oprócz p. Piestrzyńskiej, poniosła dotkliwie straty mieszkanka o piętro niżej Józefa Matłacka.

(a) Echa kradzieży. W kwietniu r. b. ze sklepu z obuwiem Szlamy Rutkowskiego, przy ulicy Zarzewskiej nr. 76—za pomocą wyłamania zamków—skradziono towary na sumę przeszło 200 rb. Kradzież tę, jak stwierdzono, spełnili recydywiści: Antoni Donat, Maryan Walkowiak i Bronisław Janczak. Obecnie agenci wydziału śledczego aresztowali wszystkich sprawców kradzieży.

(p) Pobita przez męża. Wczoraj na ul. Przedzalmianej nr. 21 Maryanna M., żona robotnika, lat 28, uderzona przez męża siekierą, odniosła rozcięcie głowy tak głębokie, że po nałożeniu opatrunku na miejscu wypadku przez lekarza Pogotowia, prawie w stanie beznadziejnym odwieziona została do szpitala Czerwonego Krzyża.

(p) Jeden z wielu. Na ul. Targowej nr. 40 znaleziono Jana W., robotnika, będącego od dłuższego czasu bez zajęcia, w zupełnym wyczerpaniu sił z głodu. Po udzieleniu nieszczęśliwemu odpowiedniej pomocy przez lekarza Pogotowia, zaopiekowała się nim publiczność, składając doraźne datki.

(p) Najeżony tramwajem. Wczoraj przed wieczorem na ul. Cmentarnej nr. 5 Michał Kuliniak, woźnica, lat 45, najeżony został tramwajem i odrzucony na bruk, przyczem odniósł okaleczenie głowy i ogólne poituczenie. Ranę opatrzył lekarz Pogotowia.

(a) Aresztowanie złodziei. Przed kilku miesiącami z piwiarni Władysława Lewandowskiego, Przedzalmiana 30, skradziono różne rzeczy, wartości 200 rubli. Stwierdzono wówczas, że kradzieży dopuścił się 18-letni Władysław Miller, który strylił się. Wczoraj podczas obławy w obrębie VI cyrkulu policja aresztowała Millera, który przyznał się do winy i wskazał jako współnika brata swego Sylwestra. Oba osadzono w więzieniu.

— Ujęto 52-letniego Stanisława Skrzydlaka, który w maju r. b. uprowadził ze stajni Jana Pabla, przy ul. Dąbrowskiej nr. 26, parę koni, wartości 350 rb.

(h) Fałszywy alarm. Wczoraj, o godz. 11 wie-

czorem, zawezwano I i II oddziały straży ogniowej ochotniczej i straż miejską do pożaru przy ul. Średniej nr. 36. Alarm okazał się fałszywy. Sprawcy niesmacznego żartu poszukuje policja.

*

(a) Z ruchu budowlanego. Wydział techniczny piotrkowskiego rządu gubernialnego zatwierdził plany na budowę następujące: Antoniego Wyderki — na piętrowy dom i komórki w Aleksandrowie; Jana Jabłońskiego—na oficynę piętrową przy ul. Piotrkowskiej w Zgierzu i Jana Pietrzaka — na takąż oficynę w Rudzie Pabianickiej.

(a) Obowiązki prezydenta m. Zgierza, p. Sokolika, uwolnionego na własną prośbę z tego stanowiska, będzie pełnił sekretarz magistratu, p. Jasiński.

(a) Kradzież biżuterii. Wczoraj z mieszkania Estery Brzozowskiej, zamieszkałej w Zgierzu przy ul. Błotnej, niewyśledzeni dotąd złodzieje skradli biżuterię, wartości 70 rb.

(a) Nosacizna. W Radogoszczu śród koni Romana Saturna ukazała się nosacizna. Jedną sztukę chorą zabito.

SZTUKA.

(x) Teatr popularny. Z kancelaryi teatralnej komunikują nam:

Dziś, w środę i jutro we czwartek odegrana będzie głośna sztuka w 4 akt. „Pani X”.

W piątek po raz 4-ty tragifarsa pośmiertnej sławy w 4 aktach „Wielki nieboszczyk”.

W sobotę po południu do cenach najniższych „Millionerzy”.

W przygotowaniu oryginalna sztuka w 6 aktach p. t. „Domy polskie” z XVII wieku; w której autor barwnie maluje charaktery naszej szlachty i magnaterii, nie cofającej się nawet przed zbrodnią dla dogodzenia swej fantazyi; po za konfliktem dramatycznym rozsnuwa przed oczyma widzów prześlizgnięty romans dwóch istot, które w historii naszej zapisały się po wieczne czasy, a mianowicie Szczęsny Potocki i córka miecznika w prześlizgniętym poemacie Malczewskiego „Marya”.

Teatr polski. (Cegielniana 63). Wskutek parodniowej zwłoki, wywołanej formalnościami urzędowymi, inauguracyjne widowisko w teatrze polskim, wyznaczone pierwotnie na czwartek, odbędzie się nieodwołalnie w sobotę dnia 5 b. m.

Zainteresowanie otwarciem nowego przybytku sztuki jest tak wielkie, iż w pierwszym dniu otwarcia kasy rozchwytało wszystkie bilety, a na następne przedstawienia kasa jest w formalnym obłożeniu.

— W niedzielę, o godz. pół do 4 po poł., odbędzie się pierwsze w sezonie widowisko po cenach popularnych, na którym odegrana będzie wyborna komedia M. Bałuckiego „Dom otwarty” z p. Bednarczykiem w roli przezbawonego Fajarkiewicza; wieczorem zaś o godz. 8 min. 15 powtórzone będą: „Prolog” Rydla i „Jeńcy” tegoż autora.

— Następną premierą w czwartek, dnia 10 b. m., będzie komedia Nikorowicza „W gołębniku”, ciesząca się w Warszawie olbrzymim powodzeniem.

WARSZAWY.

* Nowe kooperatywy.

Gubernator warszawski zatwierdził ustawę następujących nowych towarzystw kooperacyjnych: „Towarzystwo kooperacyjne szewców w Płońsku”, „Towarzystwo kooperacyjne majstrów kutnierskich i wyrobów futrzanych w Warszawie” i „Towarzystwo kooperacyjne spożywcze przy cukrowni „Dobrzelin” w pow. kutnowskim.

* Konkursy.

Tow. automobilistów Królestwa Polskiego ogłasza konkurs na utworzenie dobrych i czysto-polskich wyrazów na następujące pojęcia, dotychczas wyrazami francuskimi oznaczane, a mianowicie: „automobil”, „szofer”, „garaż”. Za każdy uznany za najlepszy wyraz wypłacana będzie nagroda po rb. 50. Termin konkursu upływa 31 października. Adres: T-wo Automobilistów, hotel Europejski.

* Nowy teatr.

Na nieruchomości przy zbiegu ulicy Jasnej

Żdzisław Kułakowski

wychowawiec Szkoły Głównej, b. redaktor i wydawca „Dziennika Łódzkiego” Geometa przysięgły,

opatrzoney św. Sakramentami zmarł po długich cierpieniach w dniu 1-yim października o godzinie 10 $\frac{1}{2}$ rano.

Wyprowadzenie zwłok z domu przy ul. Mikołajewskiej Nr. 46 na Stary cmentarz katolicki nastąpi w czwartek dnia 3 b. m. o godz. 4 po południu. Nabożeństwo żałobne odbędzie się w piątek dnia 4 b. m. w kościele św. Krzyża o godz. 10 $\frac{1}{2}$ rano.

Na smutne te obrzędy zapraszają krewnych, kolegów, przyjaciół i znajomych zmarłego pozostali w głębokim smutku

żona, dzieci, wnuki i rodzina.

3766

i Siennej pod nr. 6392/3 ma być zbudowana nowa sala do przedstawień teatralnych.

* Ujęcie bandyty.

Agenci wydziału śledczego wraz z oddziałem policji otoczywszy dom nr. 81 na ulicy Dzielnej, aresztowali w sieni znanego policji bandytę, Antoniego Andrzejczaka. W sieni pod koszykiem ze śmieciami znaleziono nabity brauning oraz dwa magazyny naboju. Andrzejczaka odprowadzono do wydziału śledczego, jest on podejrzanym o zamach na życie Romana Rosza i rewirowego Matwieja Korniejnka.

W przededniu wojny.

W wiedeńskich kołach dyplomatycznych wyrażają przekonanie, że interwencja mocarstw zdoła jeszcze zapobiedz grożącej wojnie. W tych samych kołach zapewniają, że Austro-Węgry wspólnie z Niemcami i Włochami wywrą silny nacisk, by zażegnać niebezpieczeństwo wojny na Bałkanach. Z

Na giełdzie wiedeńskiej wybuchła wczoraj panika. Kursy pospadały, akcje Skody o 80, Alpiny o 60 koron i t. d. Z prowincyj nadeszły telegraficzne nakazy sprzedaży. — Mimo, że nastąpiło potem uspokojenie, to jednak kursa nie powróciły do dawnej wysokości.

W kołach dobrze poinformowanych podkreślają, że nadzieja utrzymania pokoju na Bałkanach zredukowana została do minimum. Cała prasa tutejsza wiadomość tę uważa za niechybną zapowiedź wojny.

Na giełdzie już po południu pod wpływem pogłosek o mobilizacji wojsk bułgarskich, panowała zniżka.

Największa trudność, zdaniem kół poinformowanych, polega na tem, że Bułgaria bez wątpienia zażąda zupełnej autonomii dla Macedonii, na takie żądanie jednakże Turcja żadną miarą zgodzić się nie może i uczyniłaby mu zadość ewentualnie dopiero po przegranej wojnie. Sądzą, że państwa bałkańskie, nie wyłączając Grecji i Czarnogóry, które bezwątpienia przyłączą się do akcji Bułgarii i Serbii, wystosują ultimatum do Turcji, a w razie odmownej odpowiedzi natychmiast rozpoczną operacje militarne. Oczywiście, że mocarstwa europejskie wobec tego nowego zwrotu nie pozostaną bezczynne i podejmą już w najbliższych godzinach tak w Konstantynopolu, jakoteż w Sofii i Białogrodzie energiczną akcję dyplomatyczną.

W kołach wojskowych i dyplomatycznych panuje jednak przekonanie, że na razie Austria nie myśli o mobilizacji.

Dopiero, gdyby Rumunia podjęła u siebie

mobilizację, wtedy także Austro-Węgry zmobilizują swoje wojska.

W dyplomatycznych sferach Wiednia sądzą, że Rumunia zachowa się neutralnie i oczekiwac będzie z poważniejszymi krokami, dopóki nie przyjdzie do wojny.

„Daily Mail” podaje rozmowę swego korespondenta z prezydentem Pasiczem, który zaznaczył, że obecna sytuacja nie da się utrzymać. Tylko przyznanie autonomii Starej Serbii może zapewnić utrzymanie pokoju. Serbowie i albańcyzy muszą otrzymać autonomię. To są nasze minimalne żądania.

Korespondentowi zaś „Daily Telegraphu” oświadczył Pasicz; Żądamy autonomii dla Starej Serbii wraz z wilajetem Kossowo i sandżakiem Skutari i zupełnego równouprawnienia serbów z albańczykami.

Grecya wczoraj wieczorem w porozumieniu z państwami bałkańskimi zmobilizowała armię.

W białogrodzkich kołach rządowych twierdzą, że rząd domaga się autonomii dla Starej Serbii wraz z sandżakiem nowobazarskim i skutarskim aż po morze Adryatyckie.

Rząd czarnogórski postanowił oficjalnie przeprowadzić zupełną mobilizację, która właściwie już jest dokonana.

W Adrianopolu gromadzone są olbrzymie masy wojsk ze wszystkich stron. Zmobilizowano również rezerwy dywizyj rumelijskich.

Rada ministrów tureckich otrzymała wiadomości o przygotowaniach wojennych bułgarów na granicy i uchwaliła wzmocnić wojska na granicy, a także wojska, biorące udział w manewrach.

Turecka komisya wojskowa uchwaliła polecić rządowi studia nad uzupełnieniem fortów w Dardanelach i nad Bosforem.

„Times” podaje, iż między Czarnogórą, Bułgarią, Serbią i Grecją stało już pozytywne porozumienie co do wspólnej akcji przeciw Turcji.

Rozpowszechnionej za granicą pogłosce, że Serbia i Bułgaria wręczyły Portce ultimatum z żądaniem autonomii Macedonii, zaprzecza Porta.

TELEGRAMY.

PETERSBURG, 1 października. (P.) W „Złote prawo” ogłoszono: Imienny Najwyższy Ukaz do Senatu Rządowego:

W celu dokonania mobilizacji próbnej we wrześniu r. b. My uznaliśmy za rzecz konieczną wezwać do służby czynnej według kuponów poborowych szeregowców rezerwy armii z powiatów następujących: warszawskiego gub. warszaw-

skiej, kowelskiego gub. wołyńskiej, wołkowyskiego, białostockiego, bielskiego i sokólskiego gub. grodzieńskiej, wieluńskiego gub. kaliskiej, kolneńskiego, łomżyńskiego, mazowieckiego, makowskiego, ostrowskiego, ostrołęckiego, szczuczyńskiego gub. łomżyńskiej, moskiewskiego gub. moskiewskiej, łódzkiego, radomskiego i piotrkowskiego gub. piotrkowskiej, przasnyskiego gub. płockiej, końskiego, opoczyńskiego i radomskiego gub. radomskiej. Zgodnie z temi wskazówkami, które My pozostawiliśmy do udzielenia w tym względzie ministrowi wojny—Senat Rządzący nie zaniebda wydać co do niniejszego właściwych rozporządzeń“.

Na oryginale własną Jego Cesarskiej Mości ręką podpisano:

„MIKOŁAJ“.

W Borodinie,

d. 26 sierpnia 1912 roku.

Kontrasygnował minister wojny, generał jazdy, Suchomlinow.

PETERSBURG, 1 października. (P.) (Komunikat urzędowy). „Ag. tel. Pet.” poinformowano, że podczas odbytych rozmów ochmistrza Sazonowa z sirem Edwardem Greyem, nie był omawiany żaden nowy układ polityczny w sprawach perskich. Ani Rosya, ani Anglia nie mają najmniejszego zamiaru ani pragnienia przystąpić do podziału Persyi. W celu umożliwienia odwołania z Persyi wojsk zagranicznych, oba mocarstwa bacznie rozważają środki, którymi mogłyby przyczynić się do umocnienia rządu perskiego, ażeby okazał się zdolnym do przywrócenia ładu i zapewnienia koniecznego dla handlu bezpieczeństwa. Zarówno S. D. Sazonow, jak i sir Edward Grey ujawnili zupełną jedynomyślność w pragnieniu pracowania na rzecz pokoju i uczestniczenia we wszystkich działaniach, skierowanych do osiągnięcia celu tego na drodze dyplomatycznej.

PETERSBURG, 2 października. (P.) Specjalny komplet Izby sądowej rozpatrzył sprawę literata Mereżkowskiego, autora dramatu „Paweł I” i wydawcy Pirożkowa, który wydrukował ten dramat, oskarżonych z artykułu 128—uniwinnik podsądnych i postanowił znieść konfiskatę.

WIEDEN, 1 października. (Wł.) Zaraz po odebraniu wiadomości o mobilizacji królestw naddunajskich, udał się minister spraw zewnętrznych, hr. Berchtold i szef sztabu v. Schemua, do cesarza Franciszka Józefa, z którym odbyli dłuższą konferencyę.

Rząd austro-węgierski stwierdza: Armia austro-węgierska znajduje się, wobec możliwych wypadków na południowej granicy, w zupełnej gotowości. Wzdłuż Dunaju skoncentrowane zostały 3 korpusy armii.

W delegacyach postawił minister wojny, v. Auffenberg, żądanie, aby jaknajspieszniej skom-

pletować wojskowe oddziały lotnicze.

Dopiero teraz zrozumiano przyczynę, dla jakiej niedawno manewry w południowych Węgrzech nagle przerwano. Stało się to najpierw dlatego, ponieważ nie chciano żołnierzy męczyć zbyt forsownymi marszami, a następnie być zupełnie przygotowanym do koncentracji wojska na południu Monarchii.

BUKARESZT, 1 października. (wł.) Rząd rumuński przerwał nagle manewry.

Stanowisko Rumunii jest w obecnej sytuacji niezdecydowane, w każdym razie Rumunia nie ma zamiaru przypatrywać się spokojnie ewentualnemu rozrostowi Serbii.

WIEDEN, 1 października. (wł.) Jerzy, król grecki, przybył dziś do Wiednia. Wieczorem odbędzie się stanowcza konferencja z hr. Berchtoldem.

KONSTANTYNOPOL, 1 października. (wł.) Firmanem sułtańskim zarządzona została ogólna mobilizacja armii i floty.

PARYŻ, 1 października. (wł.) Według doniesień telegraficznych, nadeszłych z Konstantynopola, Turcja mobilizuje sto tysięcy rezerwistów (wojsk rezerwowych).

SOFIA, 2 października. (P.) Lekcje w szkołach zawieszono, wskutek wezwania nauczycieli do szeregów. Połowa sklepów zamknięta. Ogólny nastrój wojowniczy i radosny. Życie robotnicze wstrzymane. Mnóstwo rezerwistów przybywa przed terminem. Emigranci macedońscy formują oddziały ochotnicze w sile 25,000 ludzi.

BIAŁOGROD, 1 października. (wł.) Wszystkie linie kolejowe zajęte przez władzę wojskową. W stolicy wszelkie interesy w zupełnym zastoju. Kolej miejska przestała funkcjonować, ponieważ przeważną część urzędników i służby powołano do szeregów, jako należącą do rezerwy. Ludność wieczorem tłumnie obiegła gmach banku oszczędnościowego, żądając natychmiastowego zwrotu włożonych pieniędzy. Doszło z tego powodu do takiego ścisku i nieporządków, że policja musiała użyć białej broni.

CETYNIA, 1 października. (wł.) Król czarnogórski ogłosił powszechną mobilizację.

CETYNIA, 1 października. (wł.) Ogłoszenie przez króla powszechnej mobilizacji przyjęte zostało przez ludność z radością.

ATENY, 1 października. (wł.) Ogłoszono mobilizację armii i floty greckiej.

ATENY, 1 października. (wł.) Grecja zmobilizowała armię i flotę w porozumieniu z państwami bałkańskimi.

ATENY, 1 października. (wł.) Na jutro oczekują urzędowej noty greckiej, ogłaszającej stanowczo aneksję Krety.

KONSTANTYNOPOL, 1 października. (P.) Minister spraw zagranicznych oświadczył na naradzie ministrów, że sytuacja jest obecnie nader groźna, jest jednak nadzieja zachowania pokoju.

BIAŁOGROD, 1 października. (P.) Przybył tu król Jerzy.

BIAŁOGROD, 1 października. (P.) Po ulicach krąży bez przerwy grupy manifestantów, które gromadzą się głównie przed pałacem, klubem oficerskim oraz gmachami poselstw bułgarskiego, greckiego, rosyjskiego i angielskiego.

KONSTANTYNOPOL, 1 października. (P.) Rząd turecki zdecydował się nie uczynić zadość żądaniom Serbii w kwestji ładunków wojennych i zawiadomił mocarstwa, że wobec stanowiska, zajętego w ostatnich czasach przez państwa bałkańskie, zrzuca z siebie odpowiedzialność za następstwa.

PARYŻ, 1 października. (P.) Z konferencji prowadzonych przez posłów bułgarskiego, serbskiego i tureckiego można wnioskować, że chociaż sytuacja jest niezwykle groźna, to jednak jest jeszcze nadzieja zachowania pokoju, o ile Turcja zgodzi się na reformy.

KONSTANTYNOPOL, 1 października. (P.) Korespondent Pet. Ag. Tel. rozmawiał z posłami serbskim i bułgarskim. Obydwaj dyplomaci uważają sytuację za groźną, lecz nie za beznadziejną.

LORENC (Stan Massachus), 1 października. (P.) Zastrakowali robotnicy na plantacjach bawełny. W wielu miejscowościach wybuchły zaburzenia. Jest wielu rannych.

MADRYT, 1 października. (P.) Za ogłoszeniem strajku wypowiedziało się 65,409 pracowników kolejowych, przeciwko zaś tylko 1,418.

Komitet pracowników kolejowych zawiadomił władzę o ogłoszeniu strajku.

RZYM, 1 października. (P.) Wiadomości o mobilizacji Serbii i Bułgarii wywołały wrażenie trwożliwe; jednakże znani działacze parlamentarni uważają, że wojna może być odwrócona.

PETERSBURG, 1 października. (P.) Były naczelnik zarządu transportowego armii czynnej, generał-major Uchacz-Ogorowicz uznany został przez okręgowy sąd wojenny za winnego popełnienia i wymuszania łapówek.

Sąd skazał generała na 3 i pół roku rot aresztanckich z pozbawieniem praw i przywilejów.

Straty, jakie poniósł skarb państwa, pokryte będą z funduszków skazanego z chwilą ostatecznego ich określenia.

Z ostatniej chwili.

Paryż, 2 października. (wł.) Tutejszy poseł serbski oświadczył, że położenie w Serbii jest bardzo krytyczne. Obecnie w ręku mocarstw leży zapobiegnięcie wojnie przez zmuszenie Turcji do natychmiastowych reform w Macedonii. Państwa bałkańskie zniecierpliwione już są dyplomacyzowaniem Europy i żądają czynu, w przeciwnym razie bez względu na konsekwencje, rozpoczną wojnę.

Wiedeń, 2 października. (wł.) Tutejsze koła polityczne sądzą, że w obecnym stadium sprawy bałkańskiej, Rosja wspólnie z innymi mocarstwami dążyć będzie do zachowania pokoju. Stanowisko Austrii zależec będzie całkowicie od zachowania się Rosji, lecz na wszelki wypadek musi ona przedsięwziąć pewne środki ostrożności w Galicji.

Konstantynopol, 2 października. (wł.) Rada ministrów postanowiła wysłać do wszystkich państw bałkańskich notę, oświadczającą, że Turcja nie żywi względem nich wrogich zamiarów, lecz na mobilizację musi odpowiedzieć mobilizacją.

Sofia, 2 października. (wł.) Podobno wczoraj o godzinie 3 po południu wręczyły 4 państwa bałkańskie Turcji wspólną notę, żądającą w ciągu 48 godzin wprowadzenia autonomii w Macedonii, Adryanopolu, Starej Serbii, Sandzaku, Epirze i Tesalii.

Sofia, 2-go września. (wł.) Tutejsze banki otwały pewien kredyt dla powołanych rezerwistów.

Białogród, 2 października. (wł.) Według nadeszłych z prowincji wiadomości, ludność jest bardzo wrogo usposobiona względem Turków. W Ruszczuku ludność tłumnie pociągnęła do dzielnicy mahometańskiej, zburzyła sklepy i bombardowała je kamieniami. Władze z trudem zdołały przywrócić porządek.

Białogród, 2 października. (wł.) Na granicy serbsko-tureckiej przyszło wczoraj do licznych starć pomiędzy ludnością serbską a żandarmeryą turecką. Kilka domów strażniczych zburzono.

Berlin, 2 października. (wł.) Wszyscy mieszkający w Niemczech rezerwiści bułgarscy wrócili do swych pułków. W drodze połączyli się z zamieszkałymi w Czechach bułgarami.

Białogród, 2 października. (wł.) Dziś odeszły stąd pierwsze oddziały na granicę turecką. Służbę kolejową objęły władze wojskowe. Żegluga na Dunaju zupełnie przerwano. Okręty oddano do dyspozycji władz wojskowych. Rząd zakazał wywozu bydła za granicę. Władze wojskowe zaprowadziły cenzurę depesz.

Konstantynopol, 2 października. (wł.) W odpowiedzi na mobilizację państw bałkańskich, wczoraj późnym wieczorem wydał sułtan irade, na mocy którego nastąpić ma natychmiastowe zmobilizowanie całej armii tureckiej, z wyjątkiem korpusu nad granicą rosyjską. Abdulach pasza został mianowany dowódcą I korpusu.

Berlin, 2 października. (wł.) Ogłoszona przez

Turcję mobilizacja zaostrzyła poważnie sytuację. Widoki pokojowego załatwienia konfliktu zmniejszły się znacznie.

(k) **Konstantynopol**, 2 października. (wł.) Tutejszy poseł serbski nie wręczył rządowi tureckiemu formalnego ultimatum swego rządu, tylko miał rozmowę z tureckim ministrem spraw zagranicznych i oświadczył mu, że naród serbski jest oburzony okrucieństwami Turków i niedotrzymaniem przez Turcję swej obietnicy, co do zwrócenia Serbii skonfiskowanych transportów broni, oraz zażądał stanowczej odpowiedzi w tej kwestyi w ciągu 48 godzin.

(k) **Białogród**, 2 października. (wł.) Na jutro zwołano radę wojenną, która ma zadecydować ostatecznie, czy i kiedy ma być rozpoczęta wojna.

(k) **Wiedeń**, 2 października. (wł.) Donoszą tu z Konstantynopola, że ambasador turecki został ze swego stanowiska odwołany. W każdej chwili można się spodziewać wybuchu wojny.

(k) **Wiedeń**, 2 października. (wł.) Na giełdzie wiedeńskiej wskutek pogłosek o wojnie spadły kursy w nadzwyczajny sposób. Oczekują dalszego spadku papierów praskich fabryk żelaza, które spadły już o 190 koron.

(k) **Ateny**, 2 października. (wł.) Celem zapobiegnięcia nagłym zmianom kursów, giełda tutejsza ograniczyła swe czynności w porozumieniu się z premierem.

(k) **Rzym**, 2 października. (wł.) Panuje to niezłomne przekonanie, że wojna jest nieunikniona. Powstałe z tego powodu dla Turcji trudności ułatwią może zawarcie pokoju z włochami.

Konstantynopol, 2 października. (wł.) Wśród spokojnej ludności powstała wczoraj panika wskutek pogłosek o mobilizacji. W publicznych lokalach rozprawiano żywo o sytuacji. Wieczorem kursowały pogłoski, że wojska tureckie przekroczyły już granicę, aby nie dopuścić do ukończenia mobilizacji nieprzyjacielskiej. Sytuacja uważana jest za bardzo poważną. Tutejsze sfery dyplomatyczne obawiają się, że Austria i Rosja z chwilą ogłoszenia wojny rozpoczną równoległą akcję, choć dotychczas tylko Serbia wręczyła ultimatum, to jednak powszechnie uważają Bułgarię za inicjatorkę całej sprawy.

Wobec szczerości i rzadkiej solidarności, z jaką cechy rzemieślnicze zabrały się do uświetnienia „Święta pracy“, niniejszem wyrażamy pp. majstrom, czeladzi i wszystkim, którzy czynny udział w tem święcie przyjęli, nasze najserdeczniejsze podziękowanie.

W nadziei, że i nadal, gdy nadejdzie okazyja do uświetnienia chwili, mającej znaczenie kulturalno-społeczne, pp. cechowi i wszyscy, którym praca jest miła, nie odmówią swej pomocy i staną do apelu, jak to uczynili na placu Wystawy rzemieślniczo-przemysłowej, w imieniu Komitetu Wystawy i członków Resursy rzemieślniczej wyrażamy serdeczne „Bóg zapłać“!

W. Wagner.

Srebrne gody. Dzisiaj o godz. 11-ej rano w kościele św. Krzyża odbyła się uroczystość srebrnego wesela Pawła i Melanii z Rowińskich małżonków Hoenów, wobec rodziny i licznych grona przyjaciół.

SZKOŁA TANCÓW
St. Zaborskiego

ulica Dzielna № 31 I-sze piętro

przyjmują zapisy, od godz. 1—3 po poł. Piotrkowska 97 w zakładzie fotograficznym, od godz. 7—9 wieczór na miejscu ulica Dzielna 31.

Lokal przebudowany. Elektryczna wentylacja.
5057 Telefon 23-57.

Zaostrzona sytuacja na Bałkanach.

W życiu narodów dzieje się podobnie, jak w życiu jednostek: nadchodzą chwile duchowych rozterek, w których miłość i nienawiść walczą ze sobą i nadejść musi decyzja. Podobny moment naszedł obecnie—Bałkany. Najtrudniejsza kwestya, jaką zna polityka obecnej doby, domaga się rozwiązania.

Poważni dyplomaci, podobnie jak ci, którzy usiłowali dowieść kwadratury koła lub wynaleźć „Perpetuum mobile“ napróżno dążyli do znalezienia sposobu, aby państwu bałkańskiemu przyznać to, co się komu należało. Sprawiedliwość!

Faktem jest, że rozwiązanie kwestyi bałkańskiej musi nastąpić lada chwila, mniejsza o to, czy rozwiązanie będzie sprawiedliwe czy nie. Dlaczegożby bowiem państwu tym lepiej się dziać miało, aniżeli polakom, południowym słowianom, finlandczykom, i tylu innym narodom, których egzystencje uregulowano tylko z punktu widzenia interesów państw, które się zajmowały tą regulacją.

Polityka jest historią ludzkich błędów i dyplomatycznych przewrotności. Dlatego nie można oczekiwać zupełnie, aby mająca wybuchnąć niebawem wojna dała sprawiedliwe rozwiązanie problemu bałkańskiego; przeciwnie, zamieszanie będzie potem jeszcze większe.

Zjednoczenie Niemiec, zjednoczenie Włoch było wynikiem naturalnej konieczności. Natomiast o zjednoczeniu państw bałkańskich nie może być mowy, tem więcej im większa jest pożądlivość szczególnych państwów.

Bułgaria pragnie rozszerzyć swe posiadłości aż po Adrianopol, a Serbia będzie chciała uzyskać południowy pas. Ale tutaj muszą się obydwaj te państwa spotkać i zatrzymać w dalszym pochodzie.

W Macedonii mieszkają pomieszani serbowie, bułgarowie, włosi, grecy... Jakże w takiej mieszaninie oddzielić serbów serbom, bułgarów bułgarom? A przytem Turcja jeszcze istnieje i zawczasie jest mówić o jej podziale. Długo tłumiona wściekłość obudzi się w niej niezawodnie i bronić się będzie zażarcie, bo wie, że to walka na śmierć i życie.

Sytuacja Turcyi jednakowoż jest rozpaczliwa, nawet, jeśli zwycięży, mocarstwa. podobnie jak w roku 1897, niedozwolą jej na osiągnięcie korzyści. Poza tem Turcja nie może wszystkich swych sił rzucić na teren walki, ponieważ musi pozostawić znaczne oddziały w Syrii, Arabii, w Anatolii. Wreszcie nie zniknęła jeszcze w armii rywalizacja pomiędzy młodo a staroturkami co osłabia znacznie bitność żołnierzy.

Rozstrzygającym czynnikiem zbliżającej się wojny będą albańczycy. Trudno jest przewidzieć po której stronie staną, to jednak zdaje się nie ulegać wątpliwości, że przynajmniej mahometańscy albańczycy połączą się ze swymi współwyznawcami i walczyć będą przeciwko słowianom a właściwie chrześcijanom.

Z ruchu wydawniczego.

Obowiązkowe ubezpieczenie robotników.

(Prawo z dnia 25-go czerwca /6-go lipca 1912 roku).

Spolszczył i wydał własnym nakładem M. Xymilian Luxenburg, dyrektor zarządzający warszawskiego Tow. wzajemnych ubezpieczeń od nieszczęśliwych wypadków. Cena kop. 30.

Przyszłe obowiązkowe ubezpieczenie robotników według prawa z dnia (23 czerwca) 6 lipca 1912 roku obejmuje wyłącznie robotników fabryk, zatrudniających przynajmniej 20 robotników przy użyciu motorów lub przynajmniej 30 bez motorów. (Zb. Pr. № 141—1912 r. art. 1229—30).

Przymus ubezpieczeniowy określa obowiązkowe uczestniczenie w kasie chorych, oraz przynależność do terytorjalnego (w Królestwie Polskim do Warszawskiego) Towarzystwa Ubezpieczeń, w których są obowiązani uczestniczyć wszyscy przemysłowcy, zatrudniający wyżej wskazaną ilość robotników.

Wszyscy dyrektorzy, zarządzający, urzędnicy i t. p. pobierający płacę, według nowego prawa są porównani do robotników i na równi z nimi

są obowiązani do należenia do nowych organizacji.

Robotnicy, pracujący w fabrykach mniejszych, na które obecnie rozciąga się prawo odszkodowaniowe z dnia (2) 15 czerwca 1903 r., tymczasem nadal korzystają z przywileju tego prawa.

Robotnicy, zajęci w fabrykach przemysłowych i technicznych, należących do ministerium finansów, korzystają z prawa odszkodowaniowego, zatwierdzonego dnia (23 marca) 5 kwietnia 1911 roku, zaś robotnicy kolejowi korzystają z oddzielnego prawa odszkodowaniowego, zatwierdzonego dnia (28 czerwca) 11 lipca 1912 r. (Zb. Pr. № 148—1912 r.). Obydwaj te prawa mało odróżniają się od prawa z dnia 6-go lipca 1912 roku.

Koleje podjazdowe i lokalne są uważane za zwykłe przedsiębiorstwa kolejowe i podlegają prawu z dnia 6 lipca 1912 r.

Rok wprowadzenia prawa o obowiązkowym ubezpieczeniu stanowić będzie nową erę w ustroju społecznym i robotników i pracodawców.

Nowe samorządne instytucje winny stać się zaczątkiem dla wielu dalszych prac społecznych.

Nowe prawo obejmie w Królestwie około 400,000 osób. Co najmniej także liczba ludzi zainteresowana jest osobiście w zaznajomieniu się z tem prawem.

Praca p. Luxenburga ułatwi to w znacznej mierze.

Z KRÓLESTWA.

„Gładyatorowie“. Piszą z Kutna do „Gońca Częstochowskiego“. Spokojne dotąd miasteczko Krośniewice w pow. kutnowskim było w tych dniach widownią niezwykłego zdarzenia. Od pewnego czasu toczy się tam cicha walka na tle wyborów na naczelnika tamtejszej ochotniczej straży ogniowej.

Dawny naczelnik, mający swych zwolenników, nie chce ustąpić z zajmowanego stanowiska. Tymczasem część inna członków pragnie innego komendanta. Utworzyły się więc dwa obozy przeciwników, z których każdy chciał wejść w posiadanie sztandaru straży.

Po pewnej ostrej wymianie słów obydwie partie zajęły w szyku bojowym naprzeciw siebie miejsce na rynku miasteczka wobec licznie przy patrzącej się gawiedzi.

Na dany znak ruszono do ataku z groźnie wzniesionymi toporkami i miała się zacząć prawdziwa utarczka, gdy zaproponowano podług starodawnego obyczaju pojedynkę na pięści obydwóch przywódców. Walczono z zaciętkością istnych gladyatorów. Skutki owego zmagania okazały się fatalne dla jednego z walczących: przyszły naczelnik straży ogniowej, męczyzna atletycznej budowy, tak utrzęsął głowę swego przeciwnika, iż ten ostatni w stanie nieprzytomnym przeniesiony został na dłuższą kurację, do domu. Interwencja miejscowego kapelana położyła dopiero kres temu gorszącemu zajściu.

Usunięcie B. Olesińskiego z klasztoru. Wskutek zapytania władz duchownych, władze ministerialne upoważniły J. E. ks. biskupa kujawsko-kaliskiego do usunięcia z klasztoru Jasnogórskiego byłego mnicha Bazylego Olesińskiego, skazanego przez sąd okręgowy piotrkowski na 2 i pół roku rot aresztanckich za przywłaszczenie pieniędzy klasztornych. W razie odmowy ze strony Olesińskiego co do dobrowolnego usunięcia się z klasztoru, ministerium upoważnia uciec się do pomocy władz policyjnych w celu przymusowego usunięcia z klasztoru występnego mnicha.

Także adwokat. Od pewnego czasu zaczęły się ukazywać ogłoszenia następującej treści: „Sprawy karne i cywilne przyjmuje i porad udziela de Sirre Krakowska nr. 35“. Jednocześnie przed domem nr. 35 przy ul. Krakowskiej zawieszono szyldzik o podobnym brzmieniu. Nieznosna nikomu z prawników osobistość „pana mecenas“ nasunęła policyi podejrzenia. Jakoś śledztwo wykazało, że domniemany „obronca w sprawach kryminalnych i cywilnych“ był kilkakrotnie w zatargu z kodeksem prawnym, odsiadywał więzienie, nazywa się Szyr i pochodzi z gminy Gałkówka w powiecie brzezińskim. Sz. osadzono pod kluczem.

Margaryna zamiast masła.

Dnia 19 listopada 1904 r. na stacji Odesa-Port niejaki Leonidi zdał ważący 724 pudów ładunek, oznaczając zawartość takowego, jako „topione masło“. Ładunek ów adresowany był do st. Władystok Usuryjskiej kolei żelaznej. Przyjmujący ładunek na stacji pomocnik kasyera, Kunicki, spostrzegł, iż oznaczenie rodzaju gatunku było nieprawidłowe; chcąc to sprawdzić, otworzył on paki z domniemanem masłem przy świadkach i żandarmeryi kolejowej. W pakach, rzeczywiście, znaleziono nie masło, lecz margarynę francuską. Ekspertyza, dokonana przez laboratorium odeskiego Cesarskiego Tow. technicznego, stwierdziła to samo. Po sporządzeniu protokołu i dokonaniu niezbędnych formalności, ładunek wysłano do miejsca przeznaczenia, Kunicki zaś, chcąc ostatecznie się upewnić, czy nie zaszła jaka pomyłka, zwrócił się z prośbą o wyjaśnienie do domu handlowego br. Zenzinowych, gdzie Leonidi zakupił margarynę. Nadesłana stąd odpowiedź potwierdziła również, iż przedsiębiorcy Parigori i Leonidi nabyli w pomienionym domu handlowym kilkaset pudów margaryny.

Wobec tego, iż według taryfy kolejowej przewóz margaryny znacznie drożej kosztuje niż przewóz masła, zarząd kolei Wschodnio-Chińskiej, do której przyłączona została w tym czasie kolej Usuryjska wytoczył odbiorcy pomienionego ładunku powództwo cywilne. Sąd, po dwukrotnem rozpatrzeniu tej sprawy, wydał wyrok, skazujący odbiorcę na zapłacenie 2454 rb. 80 k. jako różnicy w taryfie i 4709 rb. 60 kop. grzywny. Połowa tej sumy, a mianowicie 2534 rb. 80 kop. przyznana została na mocy prawa Kunickiemu.

Z tej okazji naczelnik kolei Południowo-Zachodnich wydał dnia 5 b. m. rozkaz, w którym dziękuje Kunickiemu za skrupulatne i sumienne traktowanie swych obowiązków, za dostarczenie niezbitych dowodów, dzięki czemu kolej sprawę wygrała; zwraca uwagę wszystkim agentów kolejowych na konieczność walki z nieustającymi na kolejach nadużyciami, które wyrządzają ogromne straty kolei i, stawiając za wzór Kunickiego, nawołuje do energicznej walki z nadużyciami.

ROŻNE WIEŚCI.

Najmłodsza babka na świecie. Każdy kraj stara się obecnie o osiągnięcie rekordu na jakimkolwiek polu. Obecnie Japonia osiągnęła ciekawy w swoim rodzaju rekord, o jaki chyba byłoby trudno w Europie. Kraj ten posiada najmłodszą babkę na świecie. Młoda ta Japonka, zwykła włóścianka liczy dopiero 28 lat, a jest już od paru miesięcy babką. Wyszła ona za mąż w 13 roku życia i powiła za rok córeczkę, która znowu wyszła w 14 roku życia za mąż i niedawno została matką małego japończyka. Młoda ta babka ma jeszcze swoją babkę i matkę.

Deficyt igrzysk Olimpijskich. Ze Stockholmu donoszą: Jak się okazuje, deficyt odbytych tu w lecie igrzysk olimpijskich wynosi okragłe 350 tysięcy marek. Deficyt ten będzie jednak pokryty z funduszu rezerwowego, który kierownictwu igrzysk, przyniosło urządzenie loteryi.

Szachy i ich etymologia. Szach znaczy po polsku król, i od tej głównej figury gra cała nazwę swą przybrała. Wyrażenie szach mat, pochodzi od arabskiego sah mat co znaczy: król umarł.

Dziwnem wydać się musi, że w grze będącej niejako odbiciem rzeczywistej walki, figurą najmocniejszą jest królowa. Tem dziwniej, że gra pochodzi ze Wschodu. Nazwa królowa polega na nieporozumieniu. Początkowo nazywano ją wezyrem. Wyrażenie to przekręcili francuzi, którzy podczas wojen krzyżowych z grą się zapoznali i zrobili z wezyra Vierge. Później zrobiono z dziewicy królową. Z nazwy persko-arabskiej fill, co znaczy słoń, zrobili francuzi fou, to jest błazna. Niemcy znowu przerobili błazna w lauffra.

CENTRALNA KLINIKA

chorób zębów i jamy ustnej

w Łodzi, ul. Piotrkowska № 86, tel. 14-79.

Taksa nadzwyczaj dostępna dla wszystkich. KONSULTACJA BEZPŁATNIE. WYRWANIE ZĘBA 15 KOP. SZTUCZNY ZĄB 65 KOP. PRZERÓBKA i REPARACJE ZĘBÓW 50 KOP. Przy klinice znajduje się specjalne laboratorium do wyrobu sztucznych zębów. Przyjmują tylko skończeni lekarze-dentyści.

Dr. S. SZNITKIND

Średnia № 2. 1117
Choroby skórne, (włosy), i moczopłciowe, kosmetyka lekarska, weneryczne
Przyjmuje od 8-ej do 2-ej po poł. i od 4 i pół do 9 w., damy od 4 i pół do 4-ej

D-ka Felicya Goldberg

Mieszka obecnie 2009
ul. Piotrkowska 107.

Dr. A. Poznański

Choroby uszu, nosa, gardła i wewnętrzne
ul. Przejazd № 6, tel. 22-96.
Przyjmuje od 9—10 zrana i od 5 i pół do 7 wiecz. 3446

Dr. med. Wincenty ŁUKASZEWICZ

b. kliniczny dr. w Petersburgu.
Długa 19.
Ch. wewnętrzne, kobiece, dzieci.
Od 10—12 r. i od 4—6 w. 3468

Dr. A. Groszlik

Zachodnia 68, (przy Zielonej).
Choroby skóry i włosów, weneryczne i dróg moczowych. Instytut Röntgenologiczny i światłolecznicy. Badanie krwi na syfilis. Od 8^{1/2}—11^{1/2} r. i od 5—6. Niedziele i święta 9-12 r. 2505

Dr. Eugenia

KERER GERSZUNI
choroby kobiece.
Piotrkowska 121, tel. 18-07, przyjmuje codziennie od 3—6 po poł. W niedziele od 9—12-ej. 2721

Dr. Tomaszewskiego

Zakład chirurgiczno-ortopedyczny
Andrzeja 3.
Leczenie skrzywień. Aparaty mechaniczno-terapeutyczne. Masaż wibracyjny, kąpiele elektryczne i gimnastyka lecznicza. 3546

Dr. A. S. Tenenbaum

przeprowadził się na ul. Piotrkowską 145, Telef. 24-16
Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi, żołądka i kiszek.
Przyjm. od 8—9 r i 5—7 p. d.

Dr. S. KANTOR

specjalista chorób skórnych, włosów, wenerycznych lub dróg moczowych. Gabinet Roentgenowski i światłolecznicy, Piotrkowska 144, róg Ewangelickiej, telef. № 19-41.
LECZENIE SYPHILISU EHRlich-HATA 606.
Przyjmuje od 8—2 i od 5—9 w. Dla pań osobna poczekalnia. 425r

Dr. H. Szumacher

choroby weneryczne i skórne
Nawrot 2.
przyjmuje od 8—10^{1/2} i od 6—8 Po poł., panie od 5—6.1 W niedziele i święta od 9—r. 376r

Dr. H. Sadkowski

Piotrkowska 120.
Przyjmuje z chorobami wewnętrznymi (spec. żołądka i kiszek). Codziennie od 8—10 rano i od 5 od 7 po poł. Telef 23-10. 259

Dr. med. W. Kotzin

powrócił.
ul PIOTRKOWSKA 71
Choroby serca i płuc,
przyjmuje od godz. 10—11 rano i od 4—6 pp. 2763r
Na telefonu 21-19

Dr. Feliks Skuslewicz

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe
Andrzeja 13.
Przyjmuje: od 9^{1/2} do 11-ej i od 5—8. W niedziele i święta od 9^{1/2} do 12-ej. Telef. 25—26. 507-r

Dr. med. Leyberg

Ch. skóry, weneryczna i moczopł. Godziny przyjęć: 10—1 i 6—8 Dla pań 5-6 poczekalnia oddzielna W niedziele od 8—1-ej.
Krótka 5, telef. 26-50. 1887

Dr. B. Helman

powrócił 3124
Choroby uszu, nosa, gardła i krtani. Przyjmuje od 10-12 i od 5-7 w Niedziele od 10-1.
Mikołajewska 4. Telef. 16-00.

Dr. Fr. Łukasiewicz

stare-Zarzewska № 36, róg Sosnowej.
Choroby żołądka i kiszek, wewnętrzne i dziecięce.
Przyjmuje do g. 11 rano i od 3-ej do 6-ej po poł. 2209r

Dr. med. Z. GOLC

Choroby skórne i wener.
ul. MIKOŁAJEWSKA № 18.
Godz. przyjęć: od g. 9—12 i od 4^{1/2}—7^{1/2} wiecz., w niedziele święta od 9 do 12^{1/2}.
Na telefonu 20-60. 1877

Dr. Stanisł. Piekarski

Choroby weneryczne skórne i moczopłciowe
PIOTRKOWSKA № 115.
Przyjm. od 9—10 rano i od 5—8 wiecz., kobiety od 4—6. 1531—r.

Dr. I. Silberstrom

Zawadzka 12.
Choroby skóry, weneryczne. (stosowanie preparatu 606), moczopłciowe. Kosmetyka lekarska, (usuwanie szpecących włosów, plam i t. d.) od 12—2 p. i od 5—8, w. Panie: 4—5. Poczekalnia oddzielna. W niedziele od 11-3 ppo. 712r

Dr. med. J. Szwarcwasser

Piotrkowska 10.
Choroby wewnętrzne i nerwowe. Specjalnie: choroby żołądka, kiszek i przemienny materii (cukrowa, podagra, otyłość itd.). Niezbędne dla dyagnozy analizy chemiczne i bakteriologiczne, wydzielnia krwi w laboratorium własnym. Od 11—1 rano i od 5—7^{1/2} po południu. 166

Dr. Jelnicki

ul. Andrzeja 7. — Tel. 170.
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.
Godziny przyjęć: panowie od g. 9—11 r. i od 5—8 po poł., panie od 4—5 po poł.; w niedziele i święta 8—12 r. 1463r

Dr. med. J. M. B. J.

Średnia 5.
Sp. Choroby skórne, weneryczne, włosów, kosmetyka lekarska Leczenie Syphilisu Salvarsanem EHRlich-HATA 606* (wśródzylmie). Leczenie elektrycznością (elektrolizem) i masażem wibracyjnym Dla pań osobna poczekalnia.
Godz. przyjęć: od 8—1 rano i od 4—5 w niedziele i święta od 9—3 p.p. 350

Dr. L. KLACZKIN

Konstantynowska 11.
Syphilis, skórne, wener., choroby dróg moczowych.
LECZENIE SYPHILISU EHRlich HATA 606.
Przyjm. od 8—1 rano i od 5—8 wiecz., dla dam od 4—5. W niedziele i święta tylko do 1 rano. 7r46

Dr. Gustawa

Zand-Tenenbaumowa
powróciła i mieszka obecnie na ulicy Piotrkowskiej 145, telef. 24-16. Przyjmuje z chorobami kobiecymi, moczopłciowymi i skórnymi (kobiety i dzieci) od 11 rano do 1 po p. i od 6 i pół do 8 po poł.

LEKARZ-DENTYSTA Ad. Żadewicz

powrócił z zagranicy.
Przyjmuje Piotrkowska 120, telefon 14-03. 2559

Choroby uszu, nosa i gardła

Dr. B. CZAPLICKI

ordynator szpitala Anny-Maryi.
Piotrkowska № 120.
Przyjmuje od g. 11—12 rano i od 5—6^{1/2} p. p. w niedziele i święta od 10—11 rano. 5474

Lecznica D^{ra} S. Steinberga

BENEDYKTA № 3. Telefonu № 23-62.
(Stosowanie fizykalnych metod leczenia)
Ortopedia. Mechano-terapia (skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, mięśni i kości). Gimnastyka lecznicza. Pracownia przyrządów ortopedycznych.
Gabinet Roentgenowski. Prześwietlenie i fotografowanie. Leczenie chorób skórnych.
Gabinet elektro-terapeutyczny. Arsonalizacja. Stosowanie prądów stałych; przerywanych i sinusoidalnych. Elektroliza. Choroby nerwowe
Gabinet światłolecznicy. Kąpiele świetlne w gorącym powietrzu. Kąpiele 4-komórkowe (vier Zellen-Bad).

Lecznica chorób oczu

ze stałymi łózkami d-ra B. DONGHINA, okulisty
Piotrkowska 69, tel. 28—39.
Przyjęcia chorych na stałe. Godz. przyjęć w ambulatorium od godz. 10—12 rano i od 4—7 pp. 2635

Nowo utworzona Lecznica chorób zębów i jamy ustnej

Lekarza-dentysty
St. DĄBROWSKIEGO

Specjalna pracownia zębów sztucznych, koron i mostków złotych pod kierunkiem technika dentystrycznego G. Perkisa. Wszystkie znane systemy plombowania zębów. Wyjmowanie zębów bez bólu. Regulowanie krzywo rosnących zębów. Ceny najniższe Porada 30 kop. Godziny przyjęć od 9 rano do 8 w. bez przerwy Tel. 25-89.

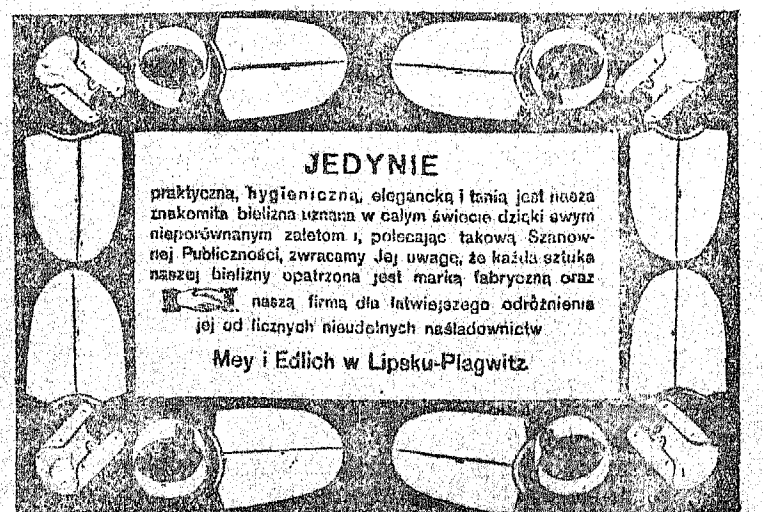
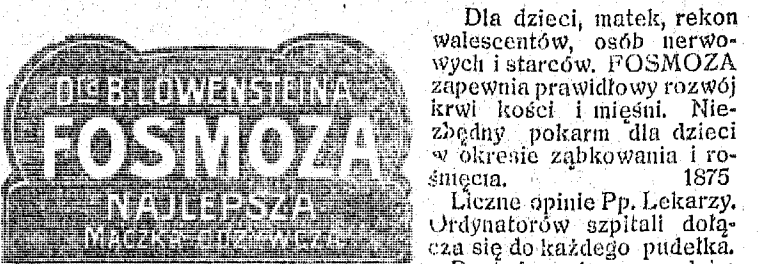
Piotrkowska № 127
róg Rozwadowskiej, nad apteką W-go Danieleckiego. 1625

PLAC

Pozostało już niewiele, większość rozsprzedana, warunki nabycia dogodne, bardzo tania plac 40x80, cena 160 rubli, korzystajcie z okazji, każdy nawet posiadający szczupłe fundusze a potrzebujący letniego wypoczynku może sobie na kupno pozwolić. Wieś Lublink, miejscowość ładna, sucha, lesista, przy mającym być otworzonym przystanku kolei warsz.-kałisk. 6 wiorst od Łodzi. Wiadomość u W-go Biberghala, ul. Pańska № 7, od 7—9 wiecz. 3704

WIELKI PLAC

32,000 łokci kwadratowych obejmujący
położony przy kolei Fabr.-Łódzkiej z dojazdem tejże kolei na plac, 2 decymalne wagi, budynek na kantor, mieszkanie i zabudowania gospodarcze i inne — jest całkowicie lub częściowo od 1 (14) do wydzierżawienia. Reflektanci zechcą składać oferty do Adm. niniejszego dziennika pod „32,000“ 5720

DROBNE OGŁOSZENIA.

Meble różne z kilku pokojów sprzedam tania: łóżka, szafy, otomane, stół, krzesła, kredens, bielizniarkę, biurko, tremo, meble salonowe, różne drobniaki. Nowo-Cegielnia na № 6, m. 7, front. 8505-10-9

Meble różne z 4 pokojów sprzedam w całości lub częściowo, tania tylko zaraz. Władzewska № 104 m. 9, II piętro, front. 8555-6-4

Szafa, łóżka, umywalka, tremo, otomana, krzesła, stół, bielizniarka, biurko, szafka, kredens, lampa, tania do sprzedania. Konstancynowska 45-11. 8539-5-4

Meble sprzedam bardzo tania, byle zaraz: kredens, stół, krzesła, szafy, otomane, łóżka z materacami, umywalkę, bielizniarkę, biurko z fotelem, toaletę, tremo, słupy, ekran, zegar, lampy, gramofon, maszynę. Konstancynowska 33 m. 14. 8655-2-1

Garnitur salon., tremo, słupy, ekran, toaletę, otomane, szafy, kredens, stół, krzesła, bielizniarkę z lustem, łóżka, materace, umywalkę, biurko, zegar, lampy, gramofon, maszynę nożną, obrazy olejne, sprzedam za bezcen. Piotrkowska 192 m. 5. 8656-2-1

Meble rozprzedam z trzech pokojów, maszynę nożną. Południowa 24-14. 8551-3-3

Dziesiąt muszę wyprzedzić resztę mebli bardzo tania: kredens, stół, krzesła, otomane, biurko, bibliotekę, lustra, szafy, słupy, łóżka 30 rb. para, garnitur salonowy, obrazy, stoliki, lampę, bielizniarkę, umywalkę, toaletę, łóżeczko dziecięce, ekran, etażerkę. Piotrkowska 223-2. 8658-2-1

Chłopcy mające chęć nauczyć się ślusarstwa, mogą się zgłosić. R. Buhle, Długa 162. 8493-5*-3

Do wynajęcia zaraz najdogodniejszej mieszkanie, po 2, 3 i 5 pokojów z wszelkimi wygodami. Piotrkowska 275. 8649-2-1

Do sprzedania 3 mieszkająca wylicza wysokiej rasy. Pasaż-Szulca 77 m. 6. 8573-2-1

Do wynajęcia sklep i różna mieszkanie natychmiast. Sosnowa 16, wiadomość u stróża. 8627-3-2

Filię piekarską sprzedam z powodu zmiany interesu. Wólczańska 52. 8654-2-1

Gramofon dwusprężynowy stołowy, sprzedam za bezcen. Wólczańska 230-95. 8571-3-3

Kupię całe urządzenie kowalckie narzędzi używanych, razem lub częściowo. Wiadomość: ul. Grabowa 18 m. 40 w Łodzi. 8633-3-1

Kon z uprzęży i resorka do sprzedania. Wiadomość: Piotrkowska 105 u stróża. 8652-3-1

Lekcyj gry fortepianowej udziela kapelmistrz. Składowa 42, koszar; od 1-aj do 2-aj. 8272-5-4

Manicure, uczyć szybko i tania. Długa 26 m. 13, prawe wejście frontowe. 8646-3*-1

Młody, energiczny młodzieniec, z średnim wykształceniem, poszukuje jakiegokolwiek zajęcia. Łaskawe oferty „Rozwoju” dla „B. P”. 8606-2-1

Masło śmietankowe, wyborowe 56 k. funt. Bufet 2-aj klasy. Fabr. Łódzki. 8644-sws-1

Metody czystości, znający buhalteryę i korespondencyę w języku niemieckim; przytem wia da rosyjskim i polskim—poszukuje posady. Oferty w „Rozwoju” pod „Posada”. 8532-3*-3

Magiel sprzedam do zabrania na miasto. Piotrkowska 178. 8362-3ps-3

Nauczycielka odpowiedzialna, znająca gruntownie programy i metody szkolne, poprowadzi systematyczną naukę w kompletach lub pojedynczo, na mieście lub u siebie, przygotowując z gwarancją do 4-ch pierwszych klas szkół męskich i żeńskich. Oferty w Rozwoju dla „P. R.”. 5073-3cs-1

Osoba młoda, znająca się na gospodarstwie domowym, z szyciem, poszukuje posady do zarządu domem lub dziećmi. Łaskawe oferty: Główna 40 m. 16. 8666-2s-2

Okazyjnie skrzypce do sprzedania. Dzielna 11 m. 17. 8651

Obiady wykwintne w prywatnym domu dla osób inteligentnych; od godziny 12^{1/2} do 3-aj. Piotrkowska 124-10. 8641-12swcs-1

Potrzebny stolarz na kuchenne roboty. Targowa № 37/43. 8658-2s-1

Potrzebni zdolni malarze. Piotrkowska 103. 8662-3pts-1

Potrzebne zdolne staniczarki do szycia. Pańska 69 m. 5. 8659

Pianino, czarne urządzenie saloniku do sprzedania. Wiadomość pomiędzy 11-1; 4-6 Benedykta 88. 8597-3-2

Potrzebna zdolna fryzjerka. Ul. Piotrkowska 47. 8614-2-2

Potrzebny czeladnik szewski na obstalunkową robotę. Karolew 4, dom. Waltra. Kóbuszewski. 8591-3-3

Pokój umeblowany z oddzielnym wejściem do wynajęcia dla jednej lub 2-ch osób. Główna 24 m. 17. Oficyna. 7652-5-2

Przyjmuję uczennice do haftu, niezamoznym ustępstwo. Wiadomość: ulica Nawrot 37 m. 2; od 9 do 4 po poł. 8634-2-1

Potrzebny subjekt do zakładu felczerskiego. Zachodnia 11. 8652-2-1

Poszukuje na wspólne mieszkanie przyzwoitej kobiety. Ulica Piotrkowska 176 m. 51. 8635-3-1

Potrzebny zaraz zdolny tolarz na drzewo. Nowo-Zarzewska № 13. 8637-2-1

Pralnia do sprzedania. Szosa Rokicińska 20, w sklepie spożywczym. 8647-2-1

Potrzebny dyplomowany nauczyciel katolik, do szkoły prywatnej; Oferty wraz z oznaczeniem pensji składać w administr. Rozwoju pod lit. „A. S. A”. 8640-3-1

Piwiarnia do sprzedania. Skwecowa 16; od godz. 4-aj do 7 wieczór. 8442-4ptps-4

Salon do sprzedania, 6 krzesel, lustro, 2 fotole, stół, kanapka i 2 słupy, zarazem parę rogów, krzesło dziecięce na gumach, szuflę za wózek, kosz angielski do kwiatów, stół jasny, salonowy. Radwańska № 34, miesz. 5, od godz. 10 rano do 6 wieczorem. 8315-6pspsw-6

Sprzedam nowy, dwupiętrowy dom, obok plac narozny naprzeciw dworca tódzkiego w Koluszkach, również plac przy ulicy Jasnej w Częstochowie. Wiadomość: Kazimierz Nowacki, Zawiercie. 8650-10ws-1

Sklep z piwną do sprzedania. Siewalska 16. Wiadomość na miejscu. 8660-1

Sklep kolonialny do sprzedania. Pańska 67. 8631-3-1

Sklep kolonialny do sprzedania z powodu choroby. Piotrkowska 28 m. 30. 8642-3cs-1

Sklep kolonialny w dobrym punkcie do sprzedania zaraz. Wólczańska 141. 8602-3-2

Skonieczony prawnik udziela lekcyj, przygotowuje do szkół oraz na świadectwa. Oferty składać w administr. Rozwoju sub „Prawnik”. 8225-3-2

Sprzedam magiel. Ul. Drewnowska 55. Wiadomość w sklepie. 8572-4-5

Sprzedam orkiestron firmy krasowej, za niską cenę. Dzielna Nr. 44, restauracya. 8583-3-3

Przezeń VIII kl. Gimn. Polskiego przyjmie lekcyę lub jakies odpowiednie zajęcia w godz. od 5 do 10 po poł. Oferty w adm. Rozwoju pod lit. „E. J.”. 7974-5-2

Wypożyczalnia trzeźwy, czysty, przyjaciel koni, potrzebny. Benedykta 88. 8593-3-2

Współpraca, spółki informacyjne, Zlecenia. Raczyński, Wilcza 54A. 7906

Zagraniczna wychowawczyni niemka i freblanka polka, poszukuje posady. Biuro Kaczorowskiej, Nawrot 2. 8594-2*-2

Z powodu wyjazdu sklep spożywczo-dystrybucyjny do sprzedania. Karolewska № 11.

Zakład fryzjerski do sprzedania na dobrych warunkach, niedrogo. Brzezińska 42. 8613-2-2

Z powodu natychmiastowego wyjazdu sprzedam sklep kolonialny, obszerny, z towarem za 170 rb. Ul. Słowiańska 20. 8625-2-2

Zdolna kucharka poszukuje miejsca na przychodnią, lub na wesela i bale. Młynarska № 28 m. 30. 8636-2-1

5 kaczek zaginionych odebrać można. Bałaty, Pałacowa 5. 8657-3-1

25 rb. dam, kto wyrobi praktykę na tkalni. Oferty składać w administr. Rozwoju pod „Tkacz”. 8604-2-2

Zagubione dokumenty.

Antoni Łabęcki zagubił paszport wydany z urzędu włościańskiego Bazalijskiego, pow. starokonstantynowskiego, gub. wołyńskiej. 8607-3-2

Elfrida Francman zgubiła paszport wydany z gm. Nowosolny, pow. piotrkowskiego. 8648-3-1

Franciszek Michalak zgubił kartę od paszportu wydaną z fabryki Fiszera. 8645

Ignacy Krakowiak zagubił kwit od paszportu wydanego z fabryki F. Kieniga. 8579-3-3

Janowi Kawcedemu skradziono kartę od paszportu wydaną z fabryki „Wilkaera, Getnera i Bormana”. 8605-3-2

Stanisław Żyszkiewicz zagubił kartę od paszportu wydaną z fabr. Scheiblera. 8638-1

Skradziono kwit wydany przez zarząd cementarza na zakupione miejsce, oraz kwit wydany przez Kazimierza Szymańskiego. Uprasza się o zwrot: Podręczna № 14—Frybuchowski. 8639-1

Władysław Promiński zagubił paszport wydany z gminy Ciosny, pow. brzezińskiego. 8569-3-3

Zagubiono paszport na imię J. na Józwiaka z żoną, wydany z gminy Kłodawa, gub. kalskiej. 8574-3-3

Zaginęły dwa paszporty na imię Wojciecha i Władysława Rosowskich wydane przez konsulat pruski. 8576-3-3

Zaginęła karta od paszportu, na imię Alojzego Kepińskiego, wydana z fabryki Hirszberga i Wilczyńskiego. 8643-3-1

Zofia Bogucka zagubiła kartę od paszportu wydaną z fabr. Tepera. 8631-1

Zagraniczne paszporty

Na mocy plenipotencyi wyrabiam prędko zagraniczne paszporty widy, wizy, i paszporty u konsulów Andrzeja 38 m. 7. D. Krugman 5730

ZAGUBIONO ŚWIADECTWO ZALICZENIOWE

za № 34935 na sumę 67 rubli 51 kop. z przesyłki Łódź Fabr. Trytuzna № 113975 wydane mi przez ekspedycję towarową Dr. Z. F. Łódź, w dniu 23.VI.1912 r., które należy uważać za bezwartościowe. 3736

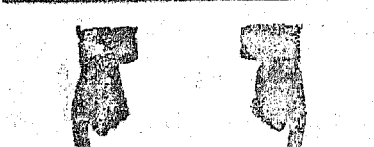
G. Flazer.

Do sprzedania

po skończonej wystawie pawilon Młeczarni Ziemiańskiej bliższe szczegóły na miejscu lub w Młeczarni Ziemiańskiej Dzielna № 50. 3734

W szkole korekcyjnej Heleny Cholewickiej

można zapisywać dzieci na zorganizowane w godzinach popołudniowych lekcyę rysunków, tańca, gimnastyki i śpiewu oraz na korepetycję 3071

Trykotaż: — Bielizna.

WIELKI WYBÓR: KRAWATOW, LASEK, RĘKAWICZEK, SPINEK, SKARPETEK, KRAWATEK, PARASOLEK, PONCZOCH, ŻABOTEK, GALANTERYI DAMSKIEJ I DZIECIENNEJ.

M. Kołodziejcki 3 ul. Andrzeja 3

„ODOBRINI” Tylko MICHAŁA LEBIEDIEWA

Powrócił Dr. Rosenblatt

Choroby uszu, nosa i gardła. Przyjmuje 10-11 i 5-7. Piotrkowska 35. Tel. 19-84. 2715

Lekarz-Dentysta JÓZEF HALPERN

Piotrkowska № 19. powrócił z zagranicy i przyjmie osobiste. Wyjęcie zębów bez bólu. Zęby sztuczne bez odniebienia. 3040

SPECYALISTA Dr. LEWKOWICZ

chorób skórnych, wenerycznych i niemocy płciowej. POWRÓCIŁ. Konstancynowska 12. Przy syphilisie zastosowanie preparatu „806” i „914”. od 9-1 i 6-8, dla Pań od 5-8 w Niedzielę 9-3 2897

Plaszcze, Kostiumy, Suknie wykonane w pracowni sukien „Stanisławowy” Przejazd 46, (II-le piętro) odznaczają się szykiem i elegancją. Pracownia otwarta do godziny 8-aj wieczorem.

Nowozałożona Szkoła KROJUSZYCIA

cechowej mistrzyni pod firmą „Florentyny” Główna № 16 wykonywa wszelkie roboty podł. Żurnali paryskich i angielskich. Przyjmuje uczenie do nauki kroju i szycia.

ERZYSTUJĄCA OD LAT 22 W ŁODZI Pracownia haftów i ZNACZENIA BIBLIZNY D. Mazurkiewiczowej Przejazd 16, m. 24. Przyjmuje się uczennice. Ulica PRZEJAZD № 16.

Dr. Schoeneich

mieszka obecnie 3508 Piotrkowska № 87. Telefona 14-30. Choroby dzieci.

Przejazd № 8

(dawny) Telef. 17-14 Dr. FRANCISZEK KOZIOLKIEWICZ mieszka obecnie Przejazd № 8 front, I-a piętro. Przyjmuje od 9^{1/2}-12 i od 6-8 w

Dr. Wacław Bernard

CHOROBY WENERYCZNE, SKORY, DRUG MOCZOWYCH Przeprowadził się na ul. Spascerową № 40, przy Andrzeja. 10-12^{1/2}, r. i 5-7^{1/2}, w.) 1483

Dr. LITMANOWICZ

Krótka 12. Choroby nerek, pęcherza, cewki i t. p. Przyjmuje do 10 rano i od 4-8. Telefon 18-61. 3011

Dr. Ark. Goldenberg

Powrócił. ul. Nawrot 38. Choroby wewnętrzne, AKUSZERYA. Do 9^{1/2} rano i 5-7 po poł. 2707

Przyjmuje nadrabianie pończoch ul. Mikołajowska 59 m. 29

„Stanisławowy” Placze, Kostiumy, Suknie wykonane w pracowni sukien „Stanisławowy” Przejazd 46, (II-le piętro) odznaczają się szykiem i elegancją. Pracownia otwarta do godziny 8-aj wieczorem.

GAZOWNIE MIEJSKIE w Łodzi

mają do oddania z dniem 1 stycznia 1913 roku, smołę węglową, miat koksowy, impregnaty i amoniak.

Łaskawi reflektanci raczą zgłaszać się piśmiennie do Biura Zarządu Gazowni, przy ul. Targowej nr. 54, poczem otrzymają informacje, dotyczące warunków kupna—sprzedaży powyższych produktów. 3022

Zjednoczone fabryki Wyroków Ogniotrwałych dawniej C. KULMIZ

Towarzystwo z ograniczoną poręką.

Główna fabryka: Saarau pod Wrocławiem, założona w r. 1850. Oddziały fabryk: Mark-Redwitz w Bawarii i Halbstadt (Czechy).

Wyroby na wielokrotnych wystawach premiiowane, Ogniotrwałe wyroby wszelkiego rodzaju; Cegły szamotowe i Dinasowe; Cegły odporne na działanie kwasów; Płyty i Rurki.

Roczna reprodukcja około 120 milionów kgr. formowanych przedmiotów.—Robotników obecnie około 1,500.

Reprezentant na Łódź i okolice:

B. Łoziński, Łódź — Pasaż Szulca nr. 3. Telefon 547. 1845

Codziennie inaczej Codziennie świeże

udekorowane olno wystawowe, gdyż

nadchodzą transporty produktów wiejskich jakoto:

MASŁO DROB ZWIERZYNA JAJA JARZYNY OWOCE i t. p.

Handlującym rabat. Dostawa do domów.

O. TAUCHERT, Andrzeja 3. Telefonu 21-52. 2985

FRYZYER J. BUCZKOWSKI

ul. Andrzeja № 1.
róg Piotrkowskiej.

Największa fabryka wyrobów fryzjerskich, specjalne salony dla pań i panów: Czesanie, ondulacja, mycie głów, momentalne suszenie aparatem, farbowanie na różne kolory, manicure. Ceny konkurencyjne. 3686

St. Dąbrowski powrócił

Przyjmuje w prywatnym gabinecie przy Lecznicy.

Ul. Piotrkowska № 127, tel. 25-98 253 (róg Rozwadowskiej № 1).

Zdolni ślusarze

na lepsze budowlane i gięte roboty zostaną przyjęci do pracy u K. Buhle, Długa № 162. 3676

ZE ŚWIERZBY

Kto się chce wyleczyć, niech kupi w aptece lub składzie aptecznym

MYDŁO OD ŚWIERZBY aptekarza Ed. Lipińskiego cena kop. 50, a przy zadawnionej chorobie niech kupi

KREM OD ŚWIERZBY aptekarza Ed. Lipińskiego cena kop. 75.

Apteka Ed. Lipińskiego, Warszawa — Mokotów wysła mydło i krem za nadesłaniem rb. — kop. 25. 2947

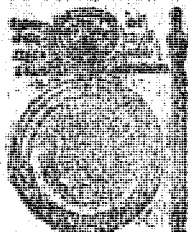
Uwaga.

Sprzedaż maszyn do szycia „Pfafla” wyżymaczek i t. p. za gotówkę i na rozplaty.

Ceny przystępne.

B. Pomorski i S-ka 3700 Konstancynowska 12.

Nie można taniej.

Zamiat 22 rbl tylko 2 rb. 25 k. Zegarki „Anker”, patent 1-y gatunek (nie cylinder) wysła się za zaliczeniem bez zadatku elegancie, mocne kieszonekowe męskie zegarki syst. „Chronometr”, z czarnej ang. stali № 418, chód

dźwięczny, o 18 kamieniach, nakręcany główką raz na 48 godzin, z ochronnym szkłem, ze specjalnie zabezpieczoną od pęknięcia sprężyną. Cena przez czas krótki 2 rb. 35 kop., 2 szt. 4 rb., 8 szt. 6 rb. 70 kop., 5 szt. 9 rb. 25 kop., 8 szt. 14 rb. 40 kop., zegarki damskie o 1 rb. drożej. Daje się gwarancja na lat 20. Cło opak. 46 kop. Syberia 75 kop., ze złoconymi zwracać się po rosyjsku. Adres można wyciąć i nakleić na kopercie lub odkrytce.

Austria, Wiedeń 2/1 Postamt 27.

J. Jakubowicz 39-15

Moc listów dziękczynnych. Śliczne tańcuchy po 60 kop. i 75 kop., za 3 szt. z nowego nieczerniejącego złota 1 rub. 50 kop., 2 rb. 15 kop. i 3 rb. 50 k. 3460

Poszukiwani są zdolni

AGENCI

na Łódź i okolice do sprzedawania po domach nowego patentowanego wynalazku, łatwo sprzedającego się i chętnie kupowanego przez wszystkich, **Zarobek bardzo dobry.** Zgłaszać się codziennie: **W. Zabczki, Łódź, Widzewska № 126, 3662**

Przeciw pękaniu i odmrożeniu rąk

wskutek zimna

niema nie lepszego nad

„CREME SIMON”

Paryż

J. SIMON, Paryż. Żądać tylko z naszą prawdziwą marką Sprzedaż detaliczna u fryzjerów, w perfumeryach i aptekach. 2991

Marka za-
twierdzona

Wyższa szkoła kroju i szycia

„Józefiny”

Nagrodzona na wystawie pracy kobiet w Warszawie—złotym medalem, w Belgii—srebrnym i dyplomami uznania.

Łódź, Piotrkowska № 34.

Kursy wyższe i niższe. Metoda kroju podług systemu francuskiego i angielskiego. Gruntowna nauka pasowania, mierzenia i upinania. Dla początkujących przygotowawczy kurs szycia. Przy szkole duża pracownia sukien, gdzie uczennice nabierają wprawy i gustu. Po złożeniu egzaminu w Cechu uczennice otrzymują patenty cechowe lub świadectwa prywatne. **Na miejscu duży wybór manekinów.** Przyjmuje się obstalunki podług zdjętej miary Zamiejscowym wysła się za zaliczeniem pocztowym. 3456

Kilkanaście morg

ziemi wraz z domem i stodołą, na Radogoszczu pod Łodzią zaraz do wynajęcia. Wiadomość u właściciela A. Troszyńskiego, Bałuty, Nowaka № 32/54. 3718

Lekarz-Dentysta

Janina Tomaszowska

przyjmuje codziennie, prócz niedziel i świąt od 10—2 i od 4—7, Ul. Rozwadowska 6-a I p. 3610

Dr. Sosenberg

wyjechał 3069

PRZECIW RZEZĄCZCE Najnowszy środek „Salo Pichilin”

wytworzone w aptekarza B. Kombeł, na w Petersburgu, działa szybko i radykalnie, przez lekarzy jest uważany za środek racjonalny.

Działa ró niek skutecznie w przypadkach ostrych, jako też w chronicznych i w przeciągu krótkiego czasu usuwa najporczywsze wydzielinę.

Sposób używania opisany do każdego pudełka. P. niedziwy tylko w puszkach metalowych po rb. 1—1 rb. i kop. 50.

Do nabycia: w aptece R. Frelsmann, w Warszawie, Freta № 18, tel. 40-63. Wysył. za zalicz. Przesyłka podług taryfy pocztowej.

1387

W czwartek 10 Października 1912 roku

o godz. 5-ej po południu w Sali Straży Ogniowej ochot. III oddz. Miłkołajewska 54

Nadzwyczajne Ogólne Zebranie

członków Tow. „Sanitas”. Porządek dzienny: Sprawozdanie z dotychczasowej czynności komisji likwidacyjnej. 3081

Łódzkie Chemiczno-

Analityczne i Elektrochemiczne

LABORATORYUM

Krótka № 10.

Analizy techniczne.
Analizy dla celów dagnostyki lekarskiej. 3077

Do wynajęcia

zaraz, lub od 15 października, duży umeblowany pokój frontowy ze wszelkimi wygodami, kąpielą, oświetleniem elektrycznym i pełnym utrzymaniem ul. Wólczańska № 139 m. 5. od 7 wiecz. 3732

Zarząd Łódzkiej Rzeźni Miejskiej

poleca:

Skóry wołowe, krowie, cielęce, końskie suche i solone. Łój i szmalec topiony, do celów technicznych. Krew suszoną na nawozy sztuczne. Maczkę mięso-kostną na karm dla ryb, drobiu i trzody. Włosień tapicerski dezynfekowany w kilku wyborowych jakościach i kolorach. Łód sztuczny po 15 kop. pud na miejscu bez odstawy. 445

Inżynierska № 1, tel. 46.